

PANASZNAPI SEGÉDANYAGOK JEGYZÉKE

Szám	Tartalom
1.	A Baranya megyei bíróságok elérhetőségei
2.	Ügyfelfogadás a Pécsi Törvényszék illetékességi területéhez tartozó bíróságokon
3.	Baranya megyei társszervek elérhetőségei
4.	Jogi segítségnyújtó szolgálat
5.	Költség- és illetékkedvezmények a bírósági eljárásokban
6.	A mulasztás igazolása a polgári perben
7.	A kézbesítés és a kézbesítési vélelem megdöntése a polgári perben
8.	Elektronikus kapcsolattartás a fellel a polgári perben
9.	Keresetlevél polgári perben
10.	Szóbeli kereset azonnali tárgyalása és az egyezségi kísérletre idézés
11.	Bírósági meghagyás és ellentmondás
12.	Ideiglenes intézkedés
13.	Közös tulajdon megszüntetése iránti per
14.	Fellebbezés a polgári perben
15.	Perújítás a polgári perben
16.	Fizetési meghagyásos eljárás
17.	Gondnokság alá helyezés iránti per
18.	Apaság megállapítása
19.	Az apaság vélelmének megdöntése
20.	Házasság felbontása iránti per
21.	Gyermektartásdíj megállapítása iránti per
22.	Gyermektartásdíj fizetési kötelezettség megszüntetése
23.	A gyermektartásdíj felemelés/leszállítása iránti per
24.	Megelőző távoltartás elrendelése iránti kérelem
25.	A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartás
26.	A végrehajtás megindítása
27.	Jogorvoslatok a végrehajtási eljárásban
28.	A végrehajtás korlátozása/megszüntetése
29.	Ingatlan kiürítése
30.	Magánvádas eljárás
31.	A mulasztás igazolása büntetőeljárásban
32.	A kézbesítés és a kézbesítési vélelem megdöntése a büntető eljárásban
33.	Fellebbezés a büntetőeljárásban
34.	Perújítás a büntetőeljárásban
35.	K-M-B általános panasznapi tájékoztató
36.	K-M-B keresetlevél a társadalombiztosítási perekben
37.	K-M-B keresetlevél a munkaügyi perben
38.	K-M-B keresetlevél a közigazgatási perben
39.	K-M-B végrehajtási eljárás megindítása
40.	A felszámolási eljárás megindítása
41.	A hitelező és a felszámoló megtámadási joga
42.	Kifogás a felszámolásban
43.	Vagyonrendezési eljárás
44.	Civil szervezetek

1. TÁJÉKOZTATÓ

A BARANYA MEGYEI BÍRÓSÁGOK ELÉRHETŐSÉGEI

	Cím:	Elérhetőség:
Pécsi Törvényszék	7623 Pécs, Rákóczi út 34. Levelezési cím: 7601 Pécs, Pf. 36.	Tel.:06-72/503-500 E-mail cím: birosag@pecsit.birosag.hu
Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság	7623 Pécs, Rákóczi út 34. Levelezési cím: 7601 Pécs, Pf. 210.	Tel.: 06-72/503-500 Fax: 06-72/212-665
Pécsi Törvényszék Cégbírósága	7623 Pécs, Rákóczi út 34.	Tel.: 06-72/503-500
Pécsi Járásbíróság	7621 Pécs, Széchenyi tér 14. Levelezési cím: 7601 Pécs, Pf. 414.	Tel/Fax: 06-72/522-150 E-mail cím: birosag@pecs.birosag.hu
Komlói Járásbíróság	7300 Komló, Bajcsy-Zsilinszky u. 2. Levelezési cím: 7301 Komló, Pf. 7.	Tel.: 06-72/582-140;06-72/481-526 Fax: 06-72/582-141 E-mail cím: birosag@komlo.birosag.hu
Mohácsi Járásbíróság	7700 Mohács, Szepessy tér 10. Levelezési cím: 7701 Mohács, Pf. 62.	Tel.: 06-69/311-449 Fax: 06-69/311-522 E-mail cím: birosag@mohacs.birosag.hu
Siklói Járásbíróság	7800 Siklós, Batthyány Kázmér u. 1. Levelezési cím: 7801 Siklós, Pf. 31.	Tel/Fax: 06-72/351-711 E-mail cím: birosag@siklos.birosag.hu
Szigetvári Járásbíróság	7900 Szigetvár, József Attila u. 14. Levelezési cím: 7901 Szigetvár, Pf. 23.	Tel.: 06-73/310-231 Fax: 06-73/311-052 E-mail cím: birosag@szvar.birosag.hu

2. TÁJÉKOZTATÓ ÜGYFÉLFOGADÁS A PÉCSI TÖRVÉNYSZÉK ILLETÉKESSÉGI TERÜLETÉHEZ TARTOZÓ BÍRÓSÁGOKON

	Bírósági vezetők ügyfelfogadási rendje	A kezelőirodák ügyfelfogadási rendje	Panasznapi ügyintézés rendje
Pécsi Törvényszék	Szerda 9:00 – 11:00	Hétfő, kedd, csütörtök, péntek: 9:00 – 11:00 Szerda: 8:00 – 15:00	-
Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság	Szerda 9:00 – 11:00	Hétfő, kedd, csütörtök, péntek: 9:00 – 11:00 Szerda: 8:00 – 15:00	Szerda: 9:00 – 11:30, 13- 15:00
Pécsi Törvényszék Cégbírósága	-	-	-
Pécsi Járásbíróság	Szerda 9:00 – 11:00	Hétfő, kedd, csütörtök, péntek: 9:00 – 11:00 Szerda: 8:00 – 15:00	Péntek: 9:00 – 15:00
Komlói Járásbíróság	Csütörtök 9:00 – 10:00	Hétfő, kedd, csütörtök, péntek: 9:00 – 11:00 Szerda: 8:00 – 15:00	Péntek: 9:00 – 15:00
Mohácsi Járásbíróság	Kedd 9:00 – 11:00	Hétfő, kedd, csütörtök, péntek: 9:00 – 11:00 Szerda: 8:00 – 15:00	Péntek: 9:00 – 16:00
Siklói Járásbíróság	Minden hónap 1. és 3. hét péntek 9:00 – 11:00	Hétfő, kedd, csütörtök, péntek: 9:00 – 11:00 Szerda: 8:00 – 15:00	Péntek: 8:00 – 16:00
Szigetvári Járásbíróság	Minden hónap 1. és 3. hét péntek 9:00 – 10:00	Hétfő, kedd, csütörtök, péntek: 9:00 – 11:00 Szerda: 8:00 – 15:00	Szerda: 8:30 – 11:30 és 13:00 – 15:00

3. TÁJÉKOZTATÓ

BARANYA MEGYEI TÁRSSZERVEK ELÉRHETŐSÉGEI

Név	Cím	Elérhetőség	Ügyfélfogadás
Baranya Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet	7621 Pécs, Papnövelde u. 7-11. 7601 Pécs, Pf. 238. Fogvatartottak részére érkező levelek esetében: 7601 Pécs, Pf. 222.	Telefon: 72/520-100 Fax: 72/233-481 E-mail: <u>pecs.uk@bv.gov.hu</u>	-
Pécsi Ügyvédi Kamara	7621 Pécs, Ferencsek u. 7/B.	Telefon/fax: 72/310- 729, E-mail: pecsukam@t-online.hu	Hétfőtől Csütörtökig 8.00 - 12.00
Baranya Megyei Kormányhivatal Földhivatala	7621 Pécs, Széchenyi tér 9. 7601. Pf.33.	Telefon: 72/518-050 Fax: 72/518-060 E-mail: <u>foldhivatal@baranya.gov.hu</u>	Hétfő, Szerda: 8:00 – 15:00 Kedd, Csütörtök: 8:00 – 12:00 Péntek: 8:00 - 11:00
Komlói Járási Földhivatal	7300 Komló, Berek u.3. 7301. Pf. 89.	Telefon: 72/483-110, 72/483-111, 72/483- 113, 72/481-247 Fax: 72/483-112, 72/483-110/102 mellék E-mail: <u>komlo.foldhivatal@baranya.gov.hu</u>	Hétfő, Szerda: 8:00 – 15:00 Kedd, Csütörtök: 8:00 – 12:00 Péntek: 8:00 - 11:00
Mohácsi Járási Földhivatal	7700 Mohács, Szabadság u. 24. 7701. Pf. 27.	Telefon: 69/311-324, 69/311-325 Fax: 69/311-131 E-mail: <u>mohacs.foldhivatal@baranya.gov.hu</u>	Hétfő, Szerda: 8:00 – 12:00, 13:00 – 16:00 Péntek: 8:00 – 12:00

Siklói Járási Földhivatal	7800 Siklós, Dózsa György út 19. 7801. Pf. 14.	Telefon: 72/579-168, 72/579-169, 72/579- 188, 72/579-189 Fax: 72/579-168/102 mellék, 72/579- 169/102 mellék E-mail: <u>siklos.foldhivatal@b</u> <u>aranya.gov.hu</u>	Hétfő, Szerda: 8:30 – 15:30 Kedd, Csütörtök: 8:30 – 12:00 Péntek: 8:30 - 11:30
Szigetvári Járási Földhivatal	7900 Szigetvár, Kossuth L. tér 16. 7901. Pf.34.	Telefon: 73/510-237, 73/510-238, 73/510- 243 Fax: 73/312-815 E-mail: <u>szigetvar.foldhivatal</u> <u>@baranya.gov.hu</u>	Hétfő, Szerda: 8:00 – 15:00 Kedd, Csütörtök: 8:00 – 12:00 Péntek: 8:00 - 11:00
Pécsi Járási Földhivatal	7621 Pécs, Apáca út 2. 7601. Pf. 455.	Telefon: 72/210-126, 72/210-388, 72/216- 102 Fax: 72/210-194 E-mail: <u>pecs.foldhivatal@ba</u> <u>ranya.gov.hu</u>	Hétfő, Szerda: 8:30 – 15:30 Kedd, Csütörtök: 8:30 – 12:00 Péntek: 8:30 - 11:30
Pécsi Közjegyzői Kamara	7622 Pécs, Vasvári Pál u. 2.	Telefon: 72/325-406 Fax: 72/325-406 E-mail: <u>pkk@mokk.hu</u>	-
Baranya Megyei Kormányhivatal Igazságügyi Szolgálat Jogi Segítségnyújtó Osztály	7621 Pécs, Rákóczi út 60.	Telefon: 72/512-770 Fax: 72/512-771 E-mail: <u>baranya@kimisz.gov</u> <u>.hu</u>	Hétfő: 9.00-13.00 Szerda: 13.00-18.00 Csütörtök: 8.30-12.00
Baranya Megyei Kormányhivatal	7623 Pécs, József A. u. 10. 7602 Pf.:405	Telefon:06-72-507- 000 Fax:06-72-507-012 E-mail: hivatal@baranya.gov. hu	Hétfő – Csütörtök: 8.00-16.30 Péntek: 8.00-14.00 A főigazgató ügyfélfogadása: minden hónap első keddjén 9.00-12.00 Az igazgató ügyfélfogadása: minden szerdán 9.00- 12.00

Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság	7622 Pécs, Vargha Damján utca 1. 7601 Pécs Pf.: 237	Telefon: 72/504-400 Fax: 72/504-414 E-mail: ugyelet.baranyamrfk@baranya.police.hu	-
Pécsi Rendőrkapitányság	7622 Pécs, Vargha Damján utca 3. 7601 Pécs Pf.: 249	Telefon: 72/504-400 Fax: 72/504-414 E-mail: pecsrk@baranya.police.hu	Engedélyügyi ügyfélfogadás: Hétfő: 08.00-11.30, 12.30-16.00 Szerda: 08.00-11.30, 12.30-18.00 Péntek: 08.00-12.00
Komlói Rendőrkapitányság	7300 Komló, Berek utca 10. 7301 Komló Pf.: 3.	Telefon: 72/504-400 Fax: 72/504-414 E-mail: vaczii@baranya.police.hu	Engedélyügyi ügyfélfogadás: Hétfő: 08.00 – 14.00 Szerda: 08.00 – 16.00 Csütörtök: 08.00 – 14.00
Siklói Rendőrkapitányság	7800 Siklós, Batthányi u. 7. 7801 Siklós, Pf. 38.	Telefon: 72/579-780 E-mail: siklosrk@baranya.police.hu	-
Mohácsi Rendőrkapitányság	7700 Mohács, Deák tér 1. szám 7701 Mohács, Pf.: 128.	Telefon: 72/504-400 Fax: 72/504-414 E-mail: garamvarig@baranya.police.hu	Engedélyügyi ügyfélfogadás: Hétfő: 08.00-15.00 Szerda: 08.00-15.00 Péntek: 08.00-12.00
Szigetvári Rendőrkapitányság	7900 Szigetvár, Vár u. 6. 7901 Szigetvár Pf.: 32.	Telefon: 72/504-400 Fax: 72/504-414 E-mail: harmatib@baranya.police.hu	Engedélyügyi ügyfélfogadás: Hétfő: 07.30-11.30 Szerda: 07.30-11.30, 12.30-15.30 Péntek: 07.30-11.30
Pécsi Fellebbviteli Főügyészség	7623 Pécs, Rákóczi u. 55. 7601 Pécs, Pf.: 102.	Telefon: 72/514-714 Fax: 72/514-715 E-mail: pecs.fell@mku.hu	-
Baranya Megyei Főügyészség	7623 Pécs, Jókai u. 26. 7601 Pécs, Pf.: 35.	Telefon: 72/518-930, 518-934 Fax: 72/518-935 E-mail: bar.fou@mku.hu	-
Pécsi Járási Ügyészség	7623 Pécs, Jókai u. 26. 7601 Pécs, Pf.: 35.	Telefon: 72/518-930, 518-945 Fax: 72/518-946	-

Komlói Járási Ügyészség	7300 Komló, Bajcsy- Zsilinszky u. 2. 7301 Komló, Pf.: 40.	Telefon: 72/482-291 Fax: 72/483-248	-
Mohácsi Járási Ügyészség	7700 Mohács, Szepessy tér 10.	Telefon/Fax: 69/322- 701	-
Siklói Járási Ügyészség	7800 Siklós, Batthyány u. 1. 7801 Siklós, Pf.: 43.	T/Fax: (72) 352-400	-
Szigetvári Járási Ügyészség	7900 Szigetvár, József Attila u. 14. 7901 Szigetvár, Pf.: 29.	Telefon/Fax: 73/311- 512	-
Pécsi Nyomozó Ügyészség	7621 Pécs, Rákóczi u. 48.	Telefon: 72/514-730 Fax: 72/514-731	-
NAV Baranya Megyei Adó- És Vámigazgatósága - Pécsi Központi Ügyfélszolgálat	7621 Pécs, Rákóczi út 52-56.	Telefonszám: 72/533- 500 Fax: 72/212-133	-

4. TÁJÉKOZTATÓ JOGI SEGÍTSÉGNYÚJTÓ SZOLGÁLAT

A Közigazgatási és Igazságügyi Hivatal látja el a jogi segítségnyújtással kapcsolatos feladatokat. A jogi segítségnyújtó szolgálatnál működő jogi segítségnyújtás és a bíróságon működő nyilvános félfogadás (panasznap) intézménye között különbséget kell tenni. A bíróság a nyilvános félfogadás keretein belül ugyanis a bírósághoz fordulás jogát biztosítja a fél számára és eljárásjogi kérdésekben nyújt segítséget. Az ügy anyagi jogi megítélése körében azonban tanácsot nem adhat, az ügy kimenetelére vonatkozó véleményt nem formálhat. E tekintetben a fél a jogi segítségnyújtó szolgálatához fordulhat.

Jogi Segítségnyújtó Szolgálat

A jogi segítségnyújtás rendszerét a 2003. évi LXXX. törvény szabályozza, amelynek célja, hogy az állam mindazok jogérvényesítését biztosítsa, akik arra hátrányos helyzetük miatt egyébként nem képesek. A Szolgálat általános ügyfélszolgálati tevékenysége keretében jövedelmi, vagyoni helyzettől és az ügy tárgyától függetlenül a hozzá fordulóknak – egyszerűbb megítélésű ügyekben – jogi tanácsot, illetve hatásköri-, illetékességi útmutatást ad, míg hatóságként az ügyfél rászorultsága alapján dönt a támogatás megengedhetősége kérdésében: peren kívüli ügyekben **tanácsadás és/vagy okiratkészítés** céljából jogi segítő (ügyvéd) közreműködését, peres eljárásokban pedig a bíróság előtti képviselést ellátó **pártfogó ügyvédi képviselést** biztosít a rászorulóknak számára. A jogi segítséget nem az állami alkalmazottak nyújtják, hanem a jogi segítői névjegyzékbe felvett ügyvédek, egyetemi oktatók, jogvédő társadalmi szervezetek látják el.

Amennyiben a fél jövedelmi és vagyoni viszonyai – rászorultsága – alapján arra szerez jogosultságot, hogy helyette a jogi szolgáltatás díját az állam viselje, a jogi szolgáltatás igénybevétele a fél számára nem jár költségekkel. Abban az esetben pedig, ha a fél arra szerez jogosultságot, hogy a jogi szolgáltatás díját az állam megelőlegezze, az előlegezett díjat a támogatás engedélyezéséről szóló határozatban megállapított határidőn belül kell az állam részére visszatérítenie.

Az állami Jogi Segítségnyújtó Szolgálat szolgáltatásai a következők:

1. **polgári eljárásokban** a jogi segítőik által ellátott **pártfogó ügyvédi képviselést** engedélyezése.

A fél – a támogatást engedélyező határozat jogi segítő részére történő átadása mellett – a határozatban megjelölt perben a képviselést a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül meghatalmazást adhat a jogi segítőnek.

2. **büntető eljárásokban** a sértett, a magánvádló, magánfél, egyéb érdekelt pártfogó ügyvédi képviselést, a pótmagánvádló személyes költségmentességének engedélyezése.

3. **peren kívüli segítségnyújtásként** a jogi segítők által végzett jogi szolgáltatások engedélyezése, amelyek magukban foglalják a jogi tanácsadást, az okiratszerkesztést és az iratbetekintést.

A jogi segítségnyújtás keretein belül az ügyfelek a jogi segítői névjegyzékből maguk választhatnak jogi segítőt az ország egész területéről, mind a peren kívüli ügyekben, mind a peres képviseletük ellátására érdekében.

A támogatások engedélyezése iránti **kérelem formanyomtatványát** – amely az 56/2007. (XII. 22.) IRM rendelet 1. számú melléklete – a Közigazgatási és Igazságügyi Hivatal honlapjáról az alábbi címről tudja letölteni: <http://kih.gov.hu/jogi-segitsegnyujto-szolgaltat-kerelemnnyomtatvanya>

5. TÁJÉKOZTATÓ

KÖLTSÉG – ÉS ILLETÉKKEDVEZMÉNYEK A BÍRÓSÁGI ELJÁRÁSOKBAN

A bírósági eljárásokban alkalmazható költségkedvezményekről a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet tartalmaz részletes szabályokat.

A költségkedvezmények fajtái:

1. Személyes költségmentesség – ha a fél jövedelme (munkabére, nyugdíja, egyéb rendszeres pénzbeli juttatása) nem haladja meg a munkaviszony alapján megállapított öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét, vagyona pedig – a szokásos életszükségleti és berendezési tárgyakon felül – nincs, részére költségmentességet **kell** engedélyezni. Költségmentességben **kell** részesíteni – jövedelmi és vagyoni helyzetének vizsgálata nélkül – azt a felet is, aki aktív korúak ellátására jogosult, vagy aktív korúak ellátására jogosult, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény szerinti közeli hozzátartozójával él közös háztartásban. **Kivételesen** költségmentességet lehet engedélyezni akkor is, ha a bíróság a fél egyéb körülményeinek figyelembe-vételével megállapítja, hogy a fél létfenntartása veszélyeztetett.

Akit a bíróság **teljes személyes költségmentességben** részesít, az alábbi kedvezmények illetik meg:

- eljárási illeték megfizetése alóli mentesség,
- mentesség az eljárás során felmerülő költségek megfizetése alól (pl. tanú- és szakértői díj, ügygondnoki és tolmácsdíj, pártfogó ügyvéd díja, helyszíni tárgyalás és szemle költsége),
- mentesülés perköltség-biztosíték letétele alól,
- egyéb törvényi feltételek fennállása esetén pártfogó ügyvédi képviselet.

Amennyiben a bíróság a felet **részleges személyes költségmentességben** részesíti, úgy őt a felsorolt kedvezmények közül – a bíróság által meghatározottan – egy vagy több illeti meg, vagy részére illeték-feljegyzési jog engedélyezhető.

Személyes költségmentességet igényelni az **erre rendszeresített nyomtatvány** kitöltésével lehet, amely elérhető a bírósági kezelőirodákban, valamint a www.birosag.hu oldalon. A kitöltött nyomtatványt a bírósághoz benyújtott kérelem mellékleteként kell becsatolni.

A költségmentesség iránti kérelmet elutasító végzés ellen fellebbezésnek van helye.

2. Tárgyi költségmentesség – a feleket jövedelmi és vagyoni viszonyaikra tekintet nélkül a külön jogszabályban megállapított bírósági eljárásokban költségmentesség illeti meg.

Tárgyi költségmentesség esetén ugyanazok a kedvezmények illetik meg a feleket, mint személyes költségmentesség esetén.

3. Tárgyi költségfeljegyzési jog – a feleket jövedelmi és vagyoni viszonyaikra tekintet nélkül költségfeljegyzési jog illeti meg a következő perekben:

- az apasági és a származás megállapítása iránti egyéb per,
- a szülői felügyelet megszüntetése vagy visszaállítása iránti per,
- a gyermek elhelyezésével és átadásával, valamint a kapcsolattartással összefüggő per,

- a törvényen alapuló tartással kapcsolatos per, ideértve a tartásdíjnak a kötelezett járandóságait folyósító szervtől vagy más személytől való behajtása, a tartásdíj megszüntetése vagy összegének megváltoztatása, a tartásdíjra irányuló végrehajtás megszüntetése vagy korlátozása iránti pert, továbbá a határon átnyúló tartási ügyben a tartásra kötelezett adatainak beszerzése iránti eljárást is,
- a munkaviszonnal, a közszolgálati és a közalkalmazotti jogviszonnal, más szolgálati viszonnal, valamint a szövetségi tagsági viszony alapján létrejött munkaviszony jellegű jogviszonnal kapcsolatos per (munkaügyi per), kivéve azokat a munkaügyi pereket, amelyekben a feleket tárgyi illeték-feljegyzési jog illeti meg,
- a bányakár megtérítése iránti per,
- bűncselekménnyel a személy életében, testi épségében vagy egészségében okozott kár megtérítése iránti igény érvényesítése.

A tárgyi költségmentesség és tárgyi költségfeljegyzési jog feltételeinek fennállását a bíróság hivatalból veszi figyelembe.

4. Munkavállalói költségkedvezmény – a 73/2009. (XII. 22.) IRM rendelet a munkavállalói költségkedvezmény megállapításáról és érvényesítésének szabályairól alapján a munkaügyi perben félként résztvevő munkavállaló munkavállalói költségkedvezményre abban az esetben jogosult, ha a per által érintett munkaviszonyból származó **bruttó havi átlagkeresete**

- a) a keresetlevél **benyújtásakor**,
- b) ha a munkaviszony korábban megszűnt, annak **megszűnésekor**, vagy
- c) ha a munkaügyi per a munkaviszony jogellenes megszüntetése tárgyában indult, a munkáltató munkaviszony megszüntetésére irányuló jognyilatkozata **közlésének időpontjában** nem haladja meg - a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett - az a)-c) pontok szerinti időpontot megelőző második év nemzetgazdasági bruttó havi átlagkeresetének kétszeresét.

A felet a munkavállalói költségkedvezmény alapján a keresetlevél előterjesztésétől kezdve, a per egész tartamára, valamint a végrehajtási eljárásra is kiterjedően **teljes költségmentesség** illeti meg. A munkavállalói költségkedvezményre vonatkozó adatokat a keresetlevélben fel kell tüntetni, illetve ahhoz csatolni kell a szükséges iratokat. A fél jogosultságát a bíróság a csatolt iratok alapján **hivatalból** vizsgálja.

5. Az 1990. évi XCIII. törvény az illetékekről rendelkezik a teljes személyes illetékmentességről (5. §), az illetékmentességről (56-57. §), a mérsékelt illetékről (58. §) és az illeték-feljegyzési jogról (59, 62. §).

6. TÁJÉKOZTATÓ

A MULASZTÁS IGAZOLÁSA A POLGÁRI PERBEN

Ha a fél valamely határnapon (tárgyaláson) hibáján kívül **nem jelent meg**, vagy valamely **határidőt hibáján kívül** mulasztott el, a mulasztás következményei **igazolással orvosolhatók**.

Igazolásnak nincs helye, ha:

- a) az igazolást a törvény kizárja;
- b) a mulasztás következményei igazolás nélkül is elháríthatók, vagy a mulasztás bírói határozatban kifejezésre jutó hátránnyal nem jár;
- c) a fél az igazolási kérelem folytán kitűzött újabb határnapot (tárgyalást) mulasztja el.

Végrehajtási igényperben az igénylő igazolással nem élhet.

Az igazolási kérelmet **tizenöt napon** belül lehet előterjeszteni. Ezt a határidőt az elmulasztott határnaptól, illetőleg az elmulasztott határidő utolsó napjától kell számítani. Ha azonban a mulasztás csak később jutott a félnek vagy képviselőjének tudomására, vagy az akadály csak később szűnt meg, az igazolási kérelem határideje a tudomásszerzéssel, illetőleg az akadály megszűnésével veszi kezdetét. A mulasztástól számított **három hónap** eltelte után igazolási kérelmet előterjeszteni nem lehet. (A **kisértékű perekben** elmulasztott fellebbezési határidő utolsó napjától számított **hatvan nap elteltével** igazolási kérelem akkor **sem terjeszthető elő**, ha a mulasztás csak később jutott a fél tudomására, vagy az akadály csak később szűnt meg.)

Az **igazolási kérelemben** elő kell adni a mulasztás okát és azokat a körülményeket, amelyek a mulasztás vétlenségét valószínűvé teszik.

Határidő elmulasztása esetén az igazolási kérelem előterjesztésével együtt pótolni kell az elmulasztott cselekményt is.

Az igazolási kérelemnek sem az eljárás folytatására, sem a végrehajtásra **nincs halasztó hatálya**. Ha azonban az igazolási kérelem sikere valószínűnek mutatkozik, a bíróság az eljárásnak vagy a határozat végrehajtásának felfüggesztését az ellenfél meghallgatása nélkül, hivatalból is elrendelheti. A felfüggesztés tárgyában hozott határozatot a bíróság kérelemre utóbb megváltoztathatja.

Az igazolási kérelem tárgyában az a bíróság határoz, amelynek eljárása alatt a mulasztás történt, fellebbezési határidő elmulasztása esetén pedig a másodfokú bíróság.

A bíróság az igazolási kérelmet **érdemi vizsgálat nélkül elutasítja**, ha az igazolást a törvény **kizárja**, vagy az igazolási kérelmet **elkésztetten terjesztették elő**, illetőleg akkor is, ha az igazolást kérő - határidő elmulasztása esetében - az elmulasztott cselekményt a kérelem előterjesztésével együtt **nem pótolta**.

Az igazolási kérelmet elutasító határozat ellen **fellebbezésnek van helye**.

7. TÁJÉKOZTATÓ

A KÉZBESÍTÉS ÉS A KÉZBESÍTÉSI VÉLELEM MEGDÖNTÉSE A POLGÁRI PERBEN

Ha a félnek a per vitelére meghatalmazottja van, a bírósági iratokat a fél helyett a **meghatalmazottnak** kell kézbesíttetni. Ez a rendelkezés nem terjed ki az olyan idézésre, amelyben a bíróság a felet vagy annak törvényes képviselőjét személyes megjelenésre kötelezi.

- A postai úton megküldött bírósági iratokat a kézbesítés megkísérlésének **napján** kézbesítettnek kell tekinteni, ha a címzett az **átvételt megtagadta**.
- Ha a kézbesítés azért volt eredménytelen, mert a címzett az **iratot nem vette át** (az a bírósághoz „nem kereste” jelzéssel érkezett vissza), az iratot - az ellenkező bizonyításáig - a postai kézbesítés **második megkísérlésének napját követő ötödik munkanapon kézbesítettnek kell tekinteni (KÉZBESÍTÉSI VÉLELEM)**. A bíróság a kézbesítési vélelem beálltát **nem állapítja meg**, ha a kézbesítés helyettes átvevő részére történt meg és a helyettes átvevő az ellenérdekű fél volt.

A címzett a neki szóló iratot - személyazonosságának igazolása mellett - a **bírósági irodában is átveheti**.

A kézbesítési vélelem megdöntése:

A címzett a kézbesítési vélelem megdöntése iránt a kézbesítési vélelem beálltáról való **tudomásszerzésétől** számított **tizenöt napon belül** terjeszthet elő kérelmet annál a bíróságnál, amelynek eljárása alatt a kézbesítés történt. A kérelem benyújtásának a kézbesítési vélelem beállta napjától számított **hat hónap elteltével** - két kivétellel - **nincs helye**. E határidő elmulasztása miatt **igazolással élni nem lehet**.

Ha a kézbesítési vélelem beállta az **eljárást megindító irat kézbesítéséhez kapcsolódik**, a fél a kérelmet az eljárás folyamatban léte alatt a kézbesítési vélelem beálltáról való **tudomásszerzésétől** számított **tizenöt napon** belül terjesztheti elő.

A **kézbesítési vélelem megdöntésére irányuló kérelem** arra hivatkozással terjeszthető elő, hogy a kérelmező a **hivatalos iratot önhibáján kívüli okból nem vehette át**, mivel

a) a kézbesítés a hivatalos iratok kézbesítésére vonatkozó jogszabályok megsértésével történt meg, vagy más okból nem volt szabályszerű, vagy

b) az iratot más, az *a)* pontban nem említett okból nem volt módja átvenni (pl. azért, mert a kézbesítésről önhibáján kívül nem szerzett tudomást).

A *b)* pontjában foglalt okból a kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelmet csak természetes személy vagy közkereseti társaság, betéti társaság, egyéni cég (a fél vagy az eljárásban részt vevő egyéb érdekelt) terjeszthet elő.

A **kérelemben** elő kell adni azokat a tényeket, illetve körülményeket, amelyek a kézbesítés szabálytalanságát igazolják vagy a *b)* pontban meghatározott esetben a kérelmező részéről az önhiba hiányát valószínűsítik.

A bíróság a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül **elutasítja**, ha a kérelmet elkésetten terjesztették elő.

A kérelemnek az eljárás folytatására, illetve a végrehajtásra **nincs halasztó hatálya**, ha azonban a kérelemben foglalt tények fennállása valószínűnek mutatkozik, a bíróság az eljárás vagy a határozat végrehajtásának **felfüggesztését - kérelemre** - az ellenfél meghallgatása nélkül is, **elrendelheti**. A felfüggesztés tárgyában hozott határozatot a bíróság **kérelemre megváltoztathatja**.

A kérelmet elutasító határozat ellen **fellebbezésnek** van helye. A kérelemnek **helyt adó határozat**, valamint az eljárás, illetve a végrehajtás felfüggesztése tárgyában hozott határozat ellen külön fellebbezésnek helye **nincs**, e határozat az ügyet **befejező érdemi** határozat elleni fellebbezésben támadható meg.

A kézbesítési vélelem megdöntése a végrehajtási eljárás során:

Ha a kézbesítési vélelem beálltára tekintettel a **határozat jogerőssé vált**, a címzett mint kérelmező a végrehajtási eljárás **folyamatban léte alatt**, a határozat végrehajtására irányuló eljárásról való tudomásszerzésétől számított **tizenöt napon** belül a kézbesítési vélelem megdöntése iránt kérelmet nyújthat be az első fokú határozatot hozó bíróságnál.

A **kézbesítési vélelem megdöntésére irányuló kérelem** arra hivatkozással terjeszthető elő, hogy a kérelmező a **hivatalos iratot önhibáján kívüli okból nem vehette át**, mivel

a) a kézbesítés a hivatalos iratok kézbesítésére vonatkozó jogszabályok megsértésével történt meg, vagy más okból nem volt szabályszerű, vagy

b) az iratot más, az **a)** pontban nem említett okból nem volt módja átvenni (pl. azért, mert a kézbesítésről önhibáján kívül nem szerzett tudomást).

A **b)** pontjában foglalt okból a kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelmet csak természetes személy vagy közkereseti társaság, betéti társaság, egyéni cég (a fél vagy az eljárásban részt vevő egyéb érdekelt) terjeszthet elő.

Ha a címzett ellen a jogerős határozat alapján a bírósági végrehajtást megelőzően **pénzforgalmi úton történő behajtást kezdeményeztek** és arról tudomást szerzett, a kézbesítési vélelem megdöntése iránt kérelmet a pénzforgalmi úton történő behajtásról való tudomásszerzésétől számított **15 napon belül** terjeszthet elő.

8. TÁJÉKOZTATÓ

ELEKTRONIKUS KAPCSOLATTARTÁS A FÉLLEL A POLGÁRI PERBEN

A polgári perben - és ha törvény más polgári eljárás vonatkozásában előírja, ezen eljárásokban is - a fél vagy a képviselője – az alábbiakban részletezett kivételekkel - a **keresetlevelet, továbbá minden egyéb beadványt, okirati bizonyítékot és ezek mellékletét** (a továbbiakban együtt: beadvány) választása szerint a papír alapú beadványok mellőzésével **elektronikus úton is benyújthatja**.

A bírósággal történő elektronikus kapcsolattartás jogszabályban meghatározott rend szerint működő, **zárt adattovábbítási rendszer**, amely kizárja, hogy az adatokhoz jogosulatlan személyek hozzáférjenek.

Az **elektronikus út választása esetében** az eljárás folyamán – ideértve az eljárás minden szakaszát és a rendkívüli perorvoslatot is – a félnek vagy képviselőjének a bírósággal a kapcsolatot elektronikus úton kell tartania és a bíróság is valamennyi bírósági iratot elektronikusan kézbesít a részére. A beadvány elektronikus úton történő benyújtását az **elektronikus út vállalásának kell tekintetni**. Az elektronikus úton történő kapcsolattartásra vonatkozó **bejelentést** a fél vagy a jogi képviselő az eljárás bármely szakaszában megteheti az eljáró bíróságnál.

A bíróság a fél részére papír alapon kézbesíti a bírósági iratot, ha a fél az eljárásban képviselője útján jár el és az iratot nem a képviselő, hanem a fél részére kell kézbesíteni, vagy a képviselő részére nem lehet kézbesíteni. A bíróság a felet tájékoztatja arról, hogy a bírósággal a kapcsolatot elektronikus úton is tarthatja. Ha a fél nem vállalja az elektronikus kézbesítést, de az elektronikus kézbesítés a másik fél számára kötelező vagy azt vállalta, akkor a bíróság a papír alapú okiratot benyújtó fél hivatalos iratait digitalizálja és elektronikusan kézbesíti a másik fél számára.

A bíróság az elektronikus úton benyújtott keresetlevél jogszabályban meghatározott módon készített **papír alapú másolatát kézbesíti** az alperes részére. A bíróság az alperest tájékoztatja arról, hogy védekezését, nyilatkozatát elektronikus úton is benyújthatja.

Ha a fél az elektronikus úton való kapcsolattartást választotta, az elektronikus benyújtás alóli **kivételt** jelenti, ha a bizonyítási eljárásban az okirat papír alapú bemutatása, megtekintése szükséges; erre különösen akkor kerülhet sor, ha az eredetileg papír alapú bizonyítékok nagy mennyisége miatt azok digitalizálása aránytalan nehézséggel járna, vagy ha a papír alapú okirat valódisága vitás. A papír alapú benyújtást a bíróság **hivatalból** és a **fél indítványára** is elrendelheti.

A jogi képviselő nélkül eljáró fél által vállalt elektronikus út esetén a papír alapú eljárásra való áttérés

A jogi képviselő nélkül eljáró félnek nem kötelező a bírósággal elektronikus úton kapcsolatot tartani, azonban abban az esetben, ha **jogi képviselő nélkül eljáró fél vállalta**, hogy a bírósággal a kapcsolatot elektronikus úton tartja, utóbb, a beadvány papír alapú benyújtásával egyidejűleg kérheti a bíróságtól a **papír alapú eljárásra való áttérés engedélyezését**.

A jogi képviselő nélkül eljáró félnek a **kérelemben valószínűsítienie** kell, hogy körülményeiben olyan változás következett be, amely miatt az elektronikus úton történő eljárás a továbbiakban

számára **aránytalan megterhelést** jelentene.

Az áttérés iránti kérelem elutasításáról a bíróság végzéssel határoz, az áttérés iránti kérelem elutasítását a féllel papír alapon közli. A papír alapon benyújtott beadványt az áttérés iránti kérelem elutasítása esetén is szabályszerűen benyújtott beadványnak kell tekinteni, azt elektronikus úton benyújtani nem kell.

A papír alapú kapcsolattartásra való áttérés iránti kérelem elutasítása esetén azonos okból ismételt áttérés iránti kérelmet nem lehet benyújtani, az ennek ellenére benyújtott áttérés iránti kérelmet a **bíróság érdemi vizsgálat nélkül elutasítja**. Ha a jogi képviselő nélkül eljáró fél nyilvánvalóan alaptalanul terjeszt elő áttérés iránti kérelmet, őt az áttérést megtagadó határozatban **pénzbírsággal** lehet sújtani.

A jogi képviselő nélkül eljáró **jogutód félre nem vonatkozik** az, hogy a jogelőd az elektronikus kézbesítést vállalta, vagy a papír alapú kézbesítésre való áttérés megtörtént.

A fél, aki egyébként saját személyében elektronikus útra nem köteles a **jogi képviselet visszavonására irányuló nyilatkozatát** elektronikusan és papír alapon is bejelentheti. Ha a fél a jogi képviselet visszavonását elektronikus úton jelenti be, úgy kell tekinteni, hogy a fél az elektronikus kapcsolattartást vállalja, akkor is, ha a továbbiakban nem kíván jogi képviselővel eljárni.

A jogi képviselővel eljáró, de egyébként saját személyében elektronikus útra nem köteles fél

A jogi képviselővel eljáró, de egyébként saját személyében elektronikus útra nem köteles fél a **jogi képviselet visszavonására irányuló nyilatkozatát papír alapon is benyújthatja**. A jogi képviselet visszavonásával egyidejűleg a fél nyilatkozik arról, hogy a nyilatkozat benyújtását követően jogi képviselő igénybevételeivel vagy jogi képviselő nélkül jár el. Ha a fél a jogi képviselet visszavonását követően jogi képviselő igénybevételeivel jár el, a jogi képviselet visszavonásával egyidejűleg a fél a nyilatkozat benyújtását követően eljáró **új jogi képviselő meghatalmazását** csatolja.

Az elektronikus kapcsolattartáshoz szükséges részletes tájékoztatás (E-BÍRÓSÁG TÁJÉKOZTATÓ „fül”) és az űrlapok a www.birosag.hu oldalon érhetőek el, tölthetők le és azokat a peres felek – az ügyfélkapun keresztül – kizárólag elektronikus úton terjeszthetik elő.

9. TÁJÉKOZTATÓ

KERESETLEVÉL POLGÁRI PERBEN

Amennyiben a fél kéri (felperes: az, aki a per megindítására jogosult), hogy fennálló jogvitája tárgyában a bíróság döntsön, erre irányuló kérelmet (peres eljárásban: keresetlevelet) kell a bíróságnál előterjeszteni az alperessel/alperesekkel szemben.

A keresetlevelet (ahogy minden beadványt) eggyel több példányban kell benyújtani, mint ahány fél a perben érdekelve van. Amennyiben több félnek közös képviselője (meghatalmazottja) van, részükre egy példányt kell számításba venni. A keresetlevél mellékleteinek egy-egy másolatát csatolni kell a keresetlevél valamennyi példányához.

A keresetlevelet a felperesnek alá kell írnia, és két tanúnak – a lakcímük feltüntetésével – akik aláírásukkal igazolják, hogy a felperes a nem általa írt okiratot előttük írta alá, vagy aláírását előttük saját kezű aláírásának ismerte el. (Kivéve, ha a felperes képviselővel jár el.)

A keresetlevelet, valamint a per megindítását megelőző kérelmet az ügyvéd által nem képviselt fél bármely járásbíróságnál, vagy a perre illetékes törvényszéknél is jegyzőkönyvbe mondhatja.

A keresetlevélnek tartalmaznia kell:

1. az eljáró bíróság pontos megjelölését,

2. a feleknek, valamint a felek ismert képviselőinek a nevét, lakóhelyét, perbeli állását;

A felperes feladata az alperes idézhető címének a kiderítése is. Amennyiben nem ismeri, a helyi jegyzőtől vagy a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatalának Központi Okmányirodájától kérhet tájékoztatást. Ha az országos nyilvántartásban az alperes ugyanazon címen van bejelentve, mint amelyet a felperes ismert, de az idézés ismeretlen helyre költözött vagy a címzett ismeretlen jelzéssel érkezik vissza, hirdetményi kézbesítés és ügygondnok kirendelése útján lehet az alperes ellen pert indítani. Ebben az esetben a felperesnek erre vonatkozóan külön kérelmet kell előterjeszteni, és bírói felhívásra megelőlegeznie az ügygondok díját.

Célszerű továbbá már a keresetlevélen feltüntetni a felek adatait (pl.: születési idő, anyja neve, cégjegyzékszám stb.). Nem természetes személyeknél lakóhely helyett a székhelyet kell megjelölni. Amennyiben a felperes rendelkezik telefonszámmal, faxszámmal, e-mail címmel, ezeket az adatokat már a keresetlevélben fel kell tüntetnie.

Képviselőt alatt nemcsak a törvényes képviselőt, hanem a meghatalmazáson alapuló képviselőt is érteni kell. Így természetes személyeknél a teljes cselekvőképességgel nem rendelkező (cselekvőképességet teljesen kizáró, vagy a perbeli jogviszony vonatkozásában korlátozó gondnokság alatt álló, vagy kiskorú) feleknél szükséges a szülő, gyám vagy gondnok megjelölése, míg a jogképességgel rendelkező nem természetes személyeknél a törvényes képviselő megjelölése.

3. az érvényesíteni kívánt jogot, az annak alapjául szolgáló tények és azok bizonyítékai előadásával;

A felperes az érvényesíteni kívánt jog megjelölésével hozza a bíróság tudomására, hogy mi az a jog, amely alapján a másik féllel szemben követelése áll fenn és időrendi sorrendben elő kell adnia az adott ügy szempontjából jogilag fontos valamennyi tény.

A fél rendelkezésére álló bizonyítékokat már a keresetlevélhez csatolni kell és elő kell adni, hogy mely bizonyítások elrendelését kéri a fél a bíróságtól. (pl.: hatóságok megkeresése iratbeszerzés érdekében, tanúk személyének megjelölése azzal, hogy meghallgatásukat a fél milyen okból kéri stb.)

4. azokat az adatokat, amelyekből a bíróság hatásköre és illetékessége megállapítható;

A bíróság hatáskörének megállapításához általában elengedhetetlen a pertárgyérték meghatározása. A pertárgyértéket mindig a felperesnek kell megjelölnie. Ha ez az érték a köztudomással, vagy a bíróság hivatalos tudomásával ellentézik, vagy egyébként valószínűtlen, úgyszintén ha azt az alperes vitássá teszi, a per tárgyának értékét a bíróság határozza meg.

Amennyiben a bíróság hatásköre és illetékessége megállapítható a keresetlevél tényelődéséből és az érvényesíteni kívánt jog megjelöléséből, további jogszabály-helyre történő utalás e körben nem szükséges. Azonban ha a felperes vagylagos illetékességi okra alapítja az eljáró bíróság illetékességét, meg kell jelölnie a vagylagos illetékességre vonatkozó jogszabályi rendelkezést és azon körülményt, amely a vagylagos illetékességet megalapozza.

5. a bíróság döntésére irányuló határozott kérelmet (kereseti kérelem);

A kereseti kérelemnek pontosan kell tartalmaznia, hogy felperes mit kér a bíróságtól, az ügyben milyen döntést kíván.

A felperes keresetéhez - mint minden jognyilatkozathoz és kérelemhez - a bíróság kötve van, attól el nem térhet, azon nem terjeszkedhet túl. A kereseti kérelem szabja meg a per irányát, tartalmát. A kereseti kérelemhez kötöttség azonban nem jelenti azt, hogy a bíróság a felperes által megjelölt jogcímhez is kötve van.

A keresetlevélhez csatolni kell:

- azt az okiratot, illetve annak másolatát (kivonatát), amelynek tartalmára a felperes bizonyítékként hivatkozik, vagy amely a bíróság hatáskörének és illetékességének megállapításához, valamint, amely a hivatalból figyelembe veendő egyéb körülményeknek az igazolásához szükséges, kivéve, ha az adatokat személyi igazolvánnyal is lehet igazolni;
- Amennyiben a felperes jogi képviselővel jár el, vagy kötelező jogi képviselő esetében a keresetlevélhez csatolni kell a jogi képviselő meghatalmazását, illetve a képviselői jogot igazolni kell. Ez történhet a jogi képviselő általános meghatalmazására utalással is.

Ha a felek közötti jogvitában **közvetítői eljárás** volt folyamatban, a keresetlevélen erre utalni kell.

A bírósági eljárásért a törvényben megállapított **eljárási illetéket** kell fizetni, ezért a keresetlevélre az illetéket le kell róni. Ez alól kivétel, ha az ügy tárgyánál fogva nem szükséges, avagy a felperes a keresetlevelében valamely költségkedvezmény iránti kérelmet terjesztett elő, vagy valamely költségkedvezmény illeti meg. Ekkor az illeték lerovása helyett elégséges erre hivatkozni a keresetlevélben.

Fentiekén túlmenően egyes pertípusoknál a keresetlevélnek egyéb kötelező kellékei lehetnek, illetőleg egyéb kötelező mellékletek csatolása válhat szükségessé.

A keresetlevél tartalmazhat egyéb adatokat, kérelmeket is, pl.:

Költségkezdmény,
ügygondnok kirendelése és hirdetményi kézbesítés,
előzetes bizonyítás,
ideiglenes intézkedés,
biztosítási intézkedés,
végrehajtás felfüggesztése,
másik perrel való egyesítés,
perfeljegyzés iránti kérelem.

10. TÁJÉKOZTATÓ

SZÓBELI KERESÉT AZONNALI TÁRGYALÁSA ÉS AZ EGYEZSÉGI KÍSÉRLETRE IDÉZÉS

A keresetet, valamint a per megindítását megelőző kérelmet az ügyvéd által nem képviselt fél bármely járásbíróságnál, vagy a perre illetékes törvényszéknél jegyzőkönyvbe mondhatja.

Amennyiben a kereset jegyzőkönyvbe mondása alkalmával a felperessel együtt az alperes is megjelenik, a bíróság a felek kérelmére a tárgyalást nyomban megtartja.

Ha az alperes a kereset jegyzőkönyvbe mondása alkalmával nincs jelen, a bíróság az ügyben tárgyalást tűz.

A keresetindítást megelőzően a fél egyezségi kísérletre idézést kérhet, továbbá a felek idézés nélkül egyezségkötés céljából megjelenhetnek a bíróság előtt. Amennyiben a felek között az egyezség létrejön, azt jegyzőkönyvbe foglalást követően – ha a jogszabályoknak megfelel – a bíróság végzéssel jóváhagyja. A bíróság által jóváhagyott egyezésnek ugyanaz a hatálya, mint a bírói ítéletnek.

Ha mind a két fél megjelent a bíróság előtt és az egyezség nem jött létre, a bíróság a felperes kívánságára a keresetet jegyzőkönyvbe foglalja.

11. TÁJÉKOZTATÓ

BÍRÓSÁGI MEGHAGYÁS ÉS ELLENTMONDÁS

Amennyiben az **első tárgyalást az alperes elmulasztja és írásbeli védekezést nem terjesztett elő**, a bíróság a felperes kérelmére az alperest az idézéssel közölt kereseti kérelemnek megfelelően **bírósági meghagyással** kötelezi, egyben marasztalja a felperes költségeiben. A jogerős bírósági meghagyásnak **ugyanaz a hatálya, mint az ítéletnek**.

A **per első tárgyalásának** azt kell tekinteni, amelyre a feleket szabályszerűen megidéztek, és a tárgyalás megtartásának nincs jogszabályi akadály.

A bírósági meghagyás ellen a kézbesítéstől számított tizenöt napon belül bármelyik fél szóban, vagy írásban a meghagyást kibocsátó bíróságnál **ellentmondással** élhet.

- **Nem tekinthető a bírósági meghagyás megtámadásának**, ha az alperes a követelés összegét teljes egészében elismeri, és csak a fizetésre halasztást vagy részletben való fizetést, illetőleg csak a bírósági meghagyás kijavítását kéri.
- Ha az ellentmondás **csak a perköltséget** sérelmezi, erről a bíróság tárgyaláson kívül, végzéssel határoz.

A kellő időben benyújtott ellentmondás esetében a bírósági meghagyást kibocsátó bíróság a per tárgyalására **új határnapot** tűz ki.

A bírósági meghagyásnak ellentmondással **meg nem támadott része jogerőre emelkedik**, és az új tárgyalást csak a megtámadott részre vonatkozóan kell kitűznie a bíróságnak.

A bírósági meghagyás elleni ellentmondás esetén a törvényben meghatározott **illetéket** kell fizetni. Ez alól kivétel, ha az ügy tárgyánál fogva, vagy a felperesnek engedélyezett valamely költségkedvezményénél fogva nem szükséges.

12. TÁJÉKOZTATÓ

IDEIGLENES INTÉZKEDÉS

A bíróság kérelemre ideiglenes intézkedéssel elrendelheti a kereseti kérelemben (viszontkeresetben), illetve az ideiglenes intézkedés iránti kérelemben foglaltak teljesítését, ha ez közvetlenül fenyegető kár elhárítása vagy a jogvitára okot adó állapot változatlan fenntartása, illetve a kérelmező különös méltánylást érdemlő jogvédelme érdekében szükséges, és az intézkedéssel okozott hátrány nem haladja meg az intézkedéssel elérhető előnyöket. A bíróság az ideiglenes intézkedés elrendelését biztosítékadáshoz kötheti. A kérelmet megalapozó tényeket valószínűsíteni kell.

Az ideiglenes intézkedés esetei:

a) Közvetlenül fenyegető kár elhárítása.

A késedelemből eredő veszélynek nyilvánvaló esete, ha a kérelmezőt kár érheti amiatt, hogy bár jogvédelmet igényel a bíróságtól, de az képtelen azt a megfelelő időben megadni.

Akkor is helye van az ideiglenes intézkedés elrendelésének, ha a károkozás már elkezdődött és az a jövőben is várható, vagy ha a jogsértő magatartással összefüggésben a kérelmezőt a jövőben fenyegeti közvetlenül kár, függetlenül attól, hogy az ideiglenes intézkedés iránti kérelem előterjesztését megelőzően érte már károsodás vagy sem.

b) A jogvitára okot adó állapot változatlan fenntartása.

Ebben az esetben az ideiglenes intézkedés iránti kérelem célja a keresetlevél, illetve az ideiglenes intézkedés iránti kérelem benyújtásakor meglévő állapot rögzítése a per jogerős befejezéséig.

c) A kérelmező fél különös méltánylást érdemlő jogvédelme.

A külön méltánylást érdemlő jogvédelmet mindig az adott ügyre vonatkozó jogi szabályozás és az ügy tényállása határozza meg. A bírói gyakorlat e körben inkább tipikusan szerzői jogi, szabadalmi, védjegyügyekben, illetve a **gyermek elhelyezésével, tartásával, kapcsolattartás szabályozásával és a lakáshasználattal** összefüggő ügyekben rendel el ideiglenes intézkedést.

Az ideiglenes intézkedés iránti kérelem a keresetlevél benyújtása előtt nem terjeszthető elő. Az ideiglenes intézkedésről a bíróság az első tárgyalás kitzűzését megelőzően is dönthet.

Főszabályként ideiglenes intézkedést a bíróság a perben hivatalból nem rendelhet el, kivételt képeznek ez alól a házassági és gondnoksági perek.

Ideiglenes intézkedés iránti kérelmet a felperes az általános szabályok szerint, legkorábban a keresetlevél benyújtásával egyidejűleg terjeszthet elő. Ideiglenes intézkedést kizárólag **peres** eljárásban lehet előterjeszteni.

Az ideiglenes intézkedés iránti kérelem tartalmi elemei:

A kérelemben elő kell adni a tényállást és a valószínűsítésre alkalmas bizonyítékokat. A kérelmezőnek valószínűsítania (és nem bizonyítania) kell az ideiglenes intézkedés elrendeléséhez szükséges feltételek fennállását. E körben valószínűsítania kell az ideiglenes intézkedés alapját képező tényeket, másrészt, hogy emiatt fennáll az intézkedés elrendelésének feltételeként meghatározott azonnali jogvédelmet megalapozó helyzet.

- Az ideiglenes intézkedés tárgyában a bíróság oron kívül határoz.
- A bíróság döntése előtt a feleket személyesen meghallgatja, illetve lehetővé teszi, hogy a kérelemre írásban nyilatkozzanak.
- Az ideiglenes intézkedés iránti kérelemről a bíróság végzésben határoz, amely ellen külön fellebbezésnek van helye. A bíróság kérelemre - ha a felperes a keresetét leszállítja, hivatalból - a végzést maga is megváltoztathatja.

A jelenlegi szabályozás szerint bármely perben kezdeményezhető ideiglenes intézkedés. A kérelemről a bíróság tárgyaláson és tárgyaláson kívül is határozhat.

Biztosítékadás:

Az intézkedéssel esetlegesen alaptalanul okozott hátrány ellensúlyozása érdekében a bíróság az intézkedés elrendelését biztosítékadáshoz kötheti. A biztosíték mértékének megállapítása bírói mérlegelés tárgya. Ha a bíróság szerint indokolt az ideiglenes intézkedés elrendelését biztosítékadáshoz kötni, akkor az érdemi döntést megelőzően kell felhívni a kérelmezőt a biztosíték letétbe helyezésére. Ha a kérelmező a bíróság felhívására bejelenti, hogy a biztosíték letétbe helyezését nem vállalja; ez az ideiglenes intézkedés iránti kérelme teljesítését zárja ki.

A teljesítési határidő – ha a bíróság másként nem rendelkezik – a végzés írásbeli közlését követő napon kezdődik.

A végzés előzetesen végrehajtható. Ha az elsőfokú bíróság az ideiglenes intézkedésről szóló határozatát ítéletében (permegszüntető végzésében) nem helyezte hatályon kívül, az elsőfokú ítélet (permegszüntető végzés) jogerőre emelkedésével az ideiglenes intézkedés a hatályát veszti.

Az ideiglenes intézkedés hatálya:

Az ideiglenes intézkedés tárgyában hozott határozat nem eredményez anyagi jogerőt.

13. TÁJÉKOZTATÓ

KÖZÖS TULAJDON MEGSZÜNTETÉSE IRÁNTI PER

A közös tulajdon azt jelenti, hogy a dologon fennálló tulajdonjog, meghatározott hányadok szerint több személyt illet. Kétség esetén a tulajdonostársak tulajdoni hányada egyenlő.

A tulajdonostársak mindegyike jogosult a dolog birtoklására és használatára. E jogot azonban egyik tulajdonostárs sem gyakorolhatja a többiek jogainak és a dologhoz fűződő lényeges jogi érdekeinek sérelmére. Saját tulajdoni hányadával a tulajdonostárs jogosult rendelkezni.

Elővásárlási, előbérleti és előhaszonbérleti jog:

A tulajdonostárs tulajdoni hányadára a többi tulajdonostársat harmadik személlyel szemben illeti meg az elővásárlási, előbérleti és előhaszonbérleti jog.

A közös tulajdon megszüntetése iránti igény:

Bármelyik tulajdonostárs követelheti a közös tulajdon megszüntetését. Az e jogról való lemondás semmis.

A közös tulajdon megszüntetésének módjai (sorrendnek tekintendő):

1. A közös tulajdon tárgyait elsősorban **természetben** kell megosztani. A bíróság a természetbeni megosztás lehetőségét (műszaki megoszthatóság) akkor is vizsgálja, ha a felperes a megosztásnak ezt a módját a keresetlevelében nem kérte.

2. A közös tulajdon tárgyait vagy azok egy részét – ha ez a tulajdonostársak körülményeire tekintettel indokolt – megfelelő ellenérték fejében a bíróság egy vagy több tulajdonostárs **tulajdonába adhatja**. Ehhez a tulajdonjogot megszerző tulajdonostárs beleegyezése szükséges, kivéve, ha a bíróság a közös tulajdonban álló **ingatlanrészt** az abban lakó tulajdonostárs tulajdonába adja, és ez nem sérti a benne lakó méltányos érdekeit.

Ha olyan **ingatlan** közös tulajdonát kell megszüntetni, amelyben az egyik tulajdonostárs benne lakik, a bíróság őt az ingatlan elhagyására kötelezi, vagy - ha az ingatlan elhagyására kötelezés a benne lakó tulajdonostárs méltányos érdekét sérti - részére a tulajdoni hányadával arányos használati jogot alapít. A használati jog jelentős túllépése esetén a bíróság a tulajdonos kérelmére a használati jogot megszünteti.

3. Ha a közös tulajdon más módon nem szüntethető meg, vagy a természetbeni megosztás jelentős értékcsökkenéssel járna vagy gátolná a rendeltetésszerű használatot, a közös tulajdon tárgyait **értékesíteni kell**, és a vételárat kell a tulajdonostársak között megfelelően felosztani. A tulajdonostársakat az elővásárlási jog harmadik személlyel szemben az értékesítés során is megilleti.

4. Az ingatlanon fennálló közös tulajdon - ha a társasház létesítésének feltételei egyébként fennállnak - az ingatlan **társasházzá alakításával** is megszüntethető. Ha a közös tulajdont társasházzá alakítással a bíróság szünteti meg, a társasház alapító okiratát a bíróság ítélete pótolja.

A tulajdonostársak **megállapodhatnak** abban, hogy a közös tulajdon megszüntetésének valamely módját **kizárják**. Ebben az esetben, illetőleg akkor, ha a perben valamely megosztási mód ellen **valamennyi tulajdonostárs tiltakozik**, a bíróság a közös tulajdon megosztásának ezen módját nem alkalmazhatja. A bíróság nem rendelheti el a közös tulajdon megszüntetését abban az esetben, ha a közös tulajdon megszüntetése **alkalmatlan időre** esik.

A keresetlevélhez csatolni kell:

- az érintett ingatlan tulajdoni lapjának hiteles másolata
- társasházi alapító okirat (amennyiben a közös tulajdon megszüntetése társasházzá alakítással történik)

14. TÁJÉKOZTATÓ

FELLEBBEZÉS A POLGÁRI PERBEN

Az első fokú bíróság határozata ellen – ha a törvény nem zárja ki – fellebbezésnek van helye. Fellebbezéssel élhet a **fél, a beavatkozó és az, akire a határozat rendelkezést tartalmaz**, a rendelkezés reá vonatkozó része ellen.

A fellebbezésben meg kell jelölni:

- azt a határozatot, amely ellen a fellebbezés irányul,
- és elő kell adni, hogy a fél a határozat megváltoztatását mennyiben és milyen okból kívánja.
- A fellebbezésben **új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására** akkor kerülhet sor, ha az új tény, vagy az új bizonyíték az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutott a fellebbező fél tudomására, feltéve, hogy az – elbírálása esetén – rá kedvezőbb határozatot eredményezett volna.
- A fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására, vagy az első fokú bíróság által mellőzött bizonyítás lefolytatásának indítványozására **akkor is sor** kerülhet, ha az első fokú határozat jogszabálysértő voltának alátámasztására irányul.

A fellebbezést a **támadott határozatot meghozó bíróságon** kell benyújtani.

A fellebbezés előterjesztésének határideje a határozat közlésétől – a jogorvoslati tájékoztatásnak megfelelően a kihirdetéstől, avagy a kézbesítéstől – számított **tizenöt nap**, váltóperekben három nap.

Az **ítélet elleni fellebbezés** esetén a fellebbezési határidő a szabályszerű kézbesítést követő napon kezdődik. A határidőbe a kezdőnap – pl. kézbesítés, kihirdetés – nem számít bele. Amennyiben a határidő utolsó napja munkaszüneti napra esik, a határidő csak az azt követő legközelebbi munkanapon jár le.

A napokban megállapított határidőbe nem számít bele minden évnek a július 15-től augusztus 20-ig terjedő időszaka (**törvénykezési szünet**).

Ha a határozatot első fokon a **törvényszék** hozta, a jogi képviselővel eljáró felek a határozat ellen benyújtott fellebbezéshez mellékelt közös kérelemben indítványozhatják, hogy az anyagi jogszabály megsértésére alapított fellebbezést közvetlenül a **Kúria** bírálja el. Vagyonjogi ügyben a felek akkor indítványozhatják a Kúria eljárását, ha a fellebbezésben vitatott érték az ötszázezer forintot meghaladja.

A fellebbezésre a törvényben meghatározott **illetéket** kell leróni. Ez alól kivétel, ha az ügy tárgyánál fogva, vagy a feleknek engedélyezett valamely költségkedvezményről fogva nem szükséges az illeték lerovása.

15. TÁJÉKOZTATÓ

PERÚJÍTÁS A POLGÁRI PERBEN

A polgári eljárásban a bíróság jogerős ítélete vagy a bíróság által jóváhagyott jogerős egyezség ellen perújításnak akkor van helye, ha:

a) a fél oly tényre vagy bizonyítékra, illetőleg olyan jogerős bírói vagy más hatósági határozatra hivatkozik, amelyet a bíróság a perben nem bírált el, feltéve, hogy az – elbírálás esetén – reá **kedvezőbb** határozatot eredményezhetett volna;

b) a fél az ítélet hozatalában részt vett bírónak, az ellenfélnek vagy másnak **bűncselekménye** miatt a törvény ellenére lett pervesztes;

c) a perben hozott ítéletet megelőzően ugyanarra a jogra nézve **már korábban jogerős ítéletet** hoztak;

d) a keresetlevelet vagy más iratot a fél részére a **hirdetményi kézbesítés szabályainak megsértésével** hirdetmény útján kézbesítették.

Az *a)* pont alapján a felek bármelyike csak akkor élhet perújítással, ha az ott említett tény, bizonyítékot vagy határozatot a korábbi eljárás során hibáján kívül nem érvényesíthette.

A *b)* pont alapján perújításnak csak akkor van helye, ha a perújítás okaként megjelölt bűncselekmény elkövetését jogerős bírói ítélet megállapította, vagy ilyen ítélet hozatalát nem a bizonyítékok hiánya, hanem más ok zárta ki.

A *d)* pontra hivatkozással csak az a fél élhet perújítással, akinek az iratot hirdetmény útján kézbesítették, és kizárólag akkor, ha a polgári perrentartásról szóló 1952. évi III. törvény 101. § (2) bekezdésében meghatározott jogkövetkezményeket a bíróság az elsőfokú eljárásban vagy egyéb perorvoslatban a fél hibáján kívül álló okból nem mondhatta ki, és a fél a hirdetményi kézbesítést követő eljárást nem hagyta jóvá.

A perújítási kérelem előterjesztésének határideje hat hónap. Ezt a határidőt a megtámadott ítélet jogerőre emelkedésétől, ha pedig a perújítás okáról a fél csak később szerzett tudomást, vagy csak később jutott abba a helyzetbe, hogy perújítással élhessen, ettől az időponttól kell számítani. A tudomásszerzés időpontját elegendő valószínűvé tenni. Az ítélet jogerőre emelkedésétől számított **öt év elteltével perújításnak helye nincs.** A hat hónapos határidő elteltével igazolás előterjesztésének helye van, azonban a bíróság jogerős döntésétől számított 5 éven túl perújítás nem terjeszthető elő.

A perújítási kérelmet a **perben eljáró elsőfokú bíróságnál kell írásban benyújtani.** A kérelmet a fél **jegyzőkönyvbe** is mondhatja.

A perújítási kérelemben meg kell jelölni:

- Azt az ítéletet, amely ellen a perújítás irányul,
- s annak megváltoztatása iránt kérelmet kell előterjeszteni.
- A kérelemben meg kell jelölni a perújítás alapjául szolgáló tényeket és azok bizonyítékait;
- ha a kérelmet a megtámadott ítélet jogerőre emelkedésétől számított hat hónap eltelte után terjesztik elő, ennek okait elő kell adni.
- A perújítás során a sérelmet szenvedett fél csak az ítéletnek, vagy az ítélet hatályú döntésnek a tényállást megállapító részét kifogásolhatja, azonban az ítélet meghozatalát megelőző

eljárás alaki szabálytalanságait és a jogszabály-alkalmazással összefüggő hibákat nem.
(Ezen hibák orvoslására a **felülvizsgálati kérelem** szolgál, amely esetében a fél számára a jogi képviselőt kötelező.)

16. TÁJÉKOZTATÓ

FIZETÉSI MEGHAGYÁSOS ELJÁRÁS

A fizetési meghagyásos eljárás a közjegyző hatáskörébe tartozó, pénzkövetelések érvényesítésére szolgáló egyszerűsített polgári nemperes eljárás. Az eljárásban az ország területén működő bármely közjegyző eljárhat.

Közjegyző előtti fizetési meghagyásos eljárásban érvényesíthető az egymillió (1.000.000.-) forintot meg nem haladó kizárólag pénz fizetésére irányuló lejárt/esedékes követelés, ha a kötelezettnek van ismert belföldi lakóhelye vagy tartózkodási helye, illetve székhelye vagy képviselője és a pénzkövetelés nem munkaviszonyból, közalkalmazotti jogviszonyból, közszolgálati jogviszonyból, szolgálati jogviszonyból, szövetkezeti tag munkaviszonyából és bedolgozói jogviszonyból ered.

Nem érvényesíthető fizetési meghagyás útján a pénzkövetelés, amelynek összege a négyszázmillió (400.000.000.-) forintot meghaladja.

A fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet az erre rendszeresített úrlapon, vagy szóban kell előterjeszteni. A fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem előterjesztéséért a MOKK (Magyar Országos Közjegyzői Kamara) részére eljárási díjat kell fizetni. (Az eljárási díj a pénzkövetelés összegéhez mérten 3%, amely legalább 5.000.- forint, legfeljebb 300.000.- forint). Az eljárásban a jogosultnak lehetősége van költségkedvezmény iránti kérelem előterjesztésére.

Amennyiben a kibocsátott fizetési meghagyást ellentmondással határidőn belül a kötelezett nem támadta meg, annak ugyanolyan hatálya van, mint a jogerős ítéletnek, az végrehajtható.

A fizetési meghagyással szemben a kötelezett a kézhezvételtől számított 15 napon belül – közjegyző előtt történő – ellentmondással élhet, amely következtében az eljárás perré alakul. Az erről szóló értesítést a közjegyző az ellentmondás beérkezésétől számított nyolc napon belül kézbesíti a jogosultnak. Egyidejűleg felhívja a jogosultat, hogy az értesítés kézhezvételétől számított 15 napon belül a bíróságnak benyújtott beadványon a peres eljárás illetékét rója le és az ügyre vonatkozó részletes tényállításait adja elő és bizonyítékait terjessze elő (a bírósághoz intézett beadványban a fizetési meghagyásos eljárásban kapott ügyszámra hivatkozni kell). Ennek elmulasztása esetén a bíróság a pert megszünteti.

A Magyar Közjegyzői Kamara internetes oldala a www.mokk.hu címen érhető el.

17. TÁJÉKOZTATÓ

GONDNOKSÁG ALÁ HELYEZÉS IRÁNTI PER

A gondnokság alá helyezési per megindítása akkor válhat szükségessé, ha nagykorú gyermekének, házastársának, egyeneságbeli rokonának (szülő, nagyszülő, gyermek, unoka), vagy testvérenek az ügyei viteléhez szükséges belátási képessége – mentális zavara következtében –

1. tartósan vagy időszakonként visszatérően nagymértékben csökkent, és emiatt – egyéni körülményeire, valamint családi és társadalmi kapcsolataira tekintettel – meghatározott ügycsoportban gondnokság alá helyezése indokolt. **(CSELEKVŐKÉPESSÉG RÉSZLEGES KORLÁTOZÁSA)**

2. tartósan, teljeskörűen hiányzik és emiatt – egyéni körülményeire, valamint családi és társadalmi kapcsolataira tekintettel – gondnokság alá helyezése indokolt. **(CSELEKVŐKÉPESSÉG TELJES KORLÁTOZÁSA)**

A gondnokság alá helyezés iránti pert megindíthatja:

- a) a nagykorú személy együtt élő házastársa, élettársa, egyenesági rokona (szülő, nagyszülő, gyermek, unoka), testvére,
- b) a kiskorú törvényes képviselője,
- c) a **gyámhatóság** (ha a gondnokság alá helyezés szükségességéről a gyámhatóság tudomást szerez, a gondnokság alá helyezési eljárást meg kell indítania, ha ezt az a) és b) pontokban meghatározott személyek a gyámhatóságnak a keresetindítás szükségességéről való tájékoztatását követő hatvan napon belül nem teszik meg),
- d) az ügyész.

A gondnokság alá helyezés **megszüntetése és módosítása iránti per** megindítására a gondnokság alá helyezési pert megindítani jogosultakon kívül maga a **gondnokolt**, valamint a **gondnok** is jogosult.

A gondnokság alá helyezés megszüntetése és módosítása iránti perek „tükörper” jellegéből következően, a peres felek személyében csere következik be.

A gondnokság alá helyezés iránti pert az **ellen** a nagykorú személy, mint alperes ellen kell megindítani, akinek a gondnokság alá helyezése indokolttá vált.

2

A **kiskorú** törvényes képviselője kérheti, hogy a bíróság a kiskorút a tizenhetedik életévének betöltése után a nagykorúakra irányadó szabályok szerint cselekvőképességet részlegesen vagy teljesen kizáró gondnokság alá helyezze.

A gondnokság alá helyezési pert az alperes **(a gondnokság alá helyezendő személy) lakóhelye szerinti járásbíróságnál**, vagy annál a járásbíróságnál lehet megindítani, amelynek illetékességi területén az alperes huzamos időn át bentlakásos szociális intézményben, vagy fekvőbeteg-gyógyintézetben tartózkodik.

A keresetlevélben fel kell tüntetni (a keresetlevél egyéb tartalmi elemei mellett):

- azokat az adatokat is, amelyekből a a keresetindításra való jogosultság megállapítható,
- az alperes ingatlanvagyonára és
- az alperes előzetes jognyilatkozatára vonatkozó adatokat.

A keresetlevélhez csatolni kell:

A keresetlevélben előadottakat igazoló okiratokat, különösen:

- az alperes tulajdonában, hasznélvezetében álló és azon **ingatlanok** tulajdoni lapjának hiteles másolatát, amelyekre az alperest érintő egyéb jog vagy tény van bejegyezve, feljegyezve, valamint értékesebb **ingóságaira** vonatkozó okiratokat;
- a felperes és az alperes közötti családjogi kapcsolatot igazoló okiratot: házastársak esetén a házassági **anyakönyvi kivonatot**, egyenesági rokonok esetén a születési anyakönyvi kivonatot stb.;
- az **alperes egészségi állapotára**, pszichés állapotára, esetleges szellemi fogyatkozására, mentális zavarára, szenvedélybetegségére vonatkozó orvosi dokumentumokat, illetőleg az erre vonatkozóan nyilatkozni tudó legalább 2 tanú nevét, lakcímét, az utóbbiakat külön lapon feltüntetve.

A gondnokság alá helyezés iránti pertípusok:

- cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokság alá helyezés;
- cselekvőképességet részlegesen korlátozó gondnokság alá helyezés (meghatározott ügycsoportokra vonatkozóan);
- a cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokság alá helyezés megszüntetése;
- a cselekvőképességet részlegesen korlátozó gondnokság alá helyezés megszüntetése;
- a cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokság alá helyezés hatályban való fenntartására;
- a cselekvőképességet részlegesen korlátozó gondnokság alá helyezés hatályban való fenntartására;
- a cselekvőképességet részlegesen korlátozó gondnokság cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokságra változtatása;
- a cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokság cselekvőképességet részlegesen korlátozó gondnokságra változtatása;
- a cselekvőképességet részlegesen korlátozó gondnokság esetén a korlátozással érintett ügycsoportok módosítására.

Gondnokság alá helyezés kötelező felülvizsgálata:

A bíróság a cselekvőképesség korlátozását elrendelő, azt fenntartó, vagy módosító ítéletében rendelkezik a gondnokság alá helyezés **kötelező felülvizsgálata** iránti eljárás megindításának időpontjáról, amely:

- a)** a cselekvőképesség **részleges** korlátozása esetén nem lehet későbbi, mint az ítélet jogerőre emelkedésétől számított **öt év**;
- b)** a cselekvőképesség **teljes** korlátozása esetén nem lehet későbbi, mint az ítélet jogerőre emelkedésétől számított **tíz év**.

A gondnokság alá helyezés megszüntetésére vagy módosítására irányuló per megindításának a gondnokság alá helyezés kötelező felülvizsgálatának időpontját **megelőzően is** helye van. A gondnokság megszüntetésére irányuló per megindítására jogosult személyek - köztük maga a gondnokolt is - kérhetik a gondnokság megszüntetését vagy módosítását.

A gondnokság alá helyezés iránti perben a feleket vagyoni és jövedelmi viszonyaikra tekintet nélkül **teljes költségmentesség** illeti meg.

18. TÁJÉKOZTATÓ

APASÁG MEGÁLLAPÍTÁSA

A hatályos jogszabályok értelmében apai jogállást keletkeztethet:

- **Házassági kötelék** – ha a férfivel az anya a gyermek fogamzási idejének kezdetétől a gyermek születéséig eltelt idő vagy annak legalább egy része alatt házassági kötelékben állt,
- **élettársak esetén** emberi reprodukcióra irányuló különleges eljárás,
- **apai elismerő nyilatkozat** – ha az anya a fogamzási idő kezdetétől a gyermek születéséig eltelt idő vagy annak egy része alatt nem állott házassági kötelékben, és apasági vélelmet keletkeztető reprodukciós eljárásban sem vett részt, vagy ha az apaság vélelme megdőlt, a gyermek apjának kell tekinteni azt a férfit, aki a gyermeket teljes hatályú apai elismerő nyilatkozattal a magáénak ismerte el,
- **bírósági határozat** – a bíróság a gyermek apjának nyilvánítja azt a férfit, aki az anyával a fogamzási időben nemileg érintkezett, és az összes körülmény gondos mérlegelése alapján alaposan következtethető, hogy a gyermek ebből az érintkezésből származik.

Az apaság megállapítása iránt **jogosult pert indítani**: az anya, a gyermek, a gyermek halála után leszármazója és az apa. A pert az apa ellen, az apának a gyermek ellen kell megindítania.

A feleket jövedelmi és vagyoni viszonyaikra tekintet nélkül költségfeljegyzési jog (**tárgyi költségfeljegyzési jog**) illeti meg az apasági és a származás megállapítása iránti egyéb perekben. A tárgyi költségfeljegyzési jog a **vértulajdonság-vizsgálat** és a származás megállapításához szükséges más **orvosszakértői (élettani)** vizsgálat költségének előlegezése alól nem mentesít.

Az apaság megállapítása iránt benyújtott keresetlevélnek tartalmaznia kell: (a keresetlevél egyéb tartalmi elemei mellett)

- az anya és a gyermek nevét, személyes adatait (születési neve, születési helye, ideje, anyja neve, lakóhelye),
- apaként megjelölt személy neve, személyes adatai,
  - a gyermeknek a keresetben megjelölt férfitől való származását alátámasztó bizonyítékok,
  - a már megszületett gyermek esetében csatolni kell a gyermek születési anyakönyvi kivonatát.

19. TÁJÉKOZTATÓ

AZ APASÁG VÉLELMÉNEK MEGDÖNTÉSE

1. Az apaság vélelmét azon az alapon lehet megtámadni, hogy az, akit a vélelem alapján apának kell tekinteni, a gyermek anyjával a fogamzás idejében nemileg nem érintkezett vagy a körülmények szerint egyébként lehetetlen, hogy a gyermek tőle származik.

2. Amennyiben az apaság vélelme teljes hatályú apai elismerő nyilatkozaton alapul, a vélelmet azon az alapon is meg lehet támadni, hogy

- a nyilatkozatnak a jogi feltételek hiányában nincs teljes hatálya,
- az apai elismerő nyilatkozatot tévedés, megtévesztés vagy jogellenes fenyegetés hatása alatt tették meg,
- az apai elismerő nyilatkozatot jogszabály megkerülése céljából tették.

3. Abban az esetben, ha a származás reprodukciós eljárás következménye, az apaság vélelme akkor támadható meg, ha az anya férje vagy élettársa az eljáráshoz nem járult hozzá.

Nem lehet az apaság vélelmét megtámadni, ha

- a származás reprodukciós eljárás következménye (kivéve, ha az anya férje vagy élettársa az eljáráshoz nem járult hozzá)
- az apaságot bíróság állapította meg.

Az apaság vélelmének megtámadására a vélelmezett apa, az anya, a gyermek, a gyermek halála után leszármazója jogosult. Az apaság vélelmét azon az alapon, hogy az apai elismerő nyilatkozatot tévedés, megtévesztés vagy jogellenes fenyegetés hatása alatt tették meg, csak a vélelmezett apa támadhatja meg. Az anya a gyámhatóság jóváhagyásával, kiskorú gyermekével együttesen indíthat pert. Az anya volt férje akkor jogosult az apaság vélelmének megtámadására, ha a vélelem alapján az anya újabb házasságbeli férje az apa, de ennek a vélelemnek a megdőlte esetén a volt férjet kellene apának tekinteni. Azon az alapon, hogy az apai elismerő nyilatkozatot jogszabály megkerülése céljából tették, az ügyész és a gyámhatóság jogosult az apai elismerő nyilatkozat megtámadására.

A pert a kiskorú gyermek és az anya, a gyámhatóság hozzájárulásával a kiskorú gyermek hároméves koráig indíthatja meg. A többi jogosult az apasági vélelem keletkezésétől, illetve a tévedés, megtévesztés felismerésétől, jogellenes fenyegetés esetén a kényszerhelyzet megszűnésétől számított egy év alatt támadhatja meg az apaság vélelmét.

Az apaság vélelmét megdöntő ítélet mindenkivel szemben hatályos.

Az apaság vélelmének megdöntése iránt indult perben a **keresetlevélben** – a keresetlevél egyéb tartalmi elemei mellett - az anya, a gyermek, és a vélelmezett apa neve és személyes adatai mellett, elő kell adni azokat a körülményeket, illetve csatolni kell azokat a bizonyítékokat, amelyek valószínűsítik, hogy a gyermek nem származhat a vélelmezett apától. **Csatolni kell** továbbá a gyermek születési anyakönyvi kivonatát.

Az apaság véelmének megdöntése nemperes eljárásban

Nemperes eljárásban az apaság véelmének megdöntése iránt **kérelmet** kell benyújtani az illetékes járásbírósághoz, amely tartalmazza az anya, a gyermek, a vélelmezett apa, illetve az apai elismerő nyilatkozatot tenni kívánó férfi nevét, személyes adatait és azokat a tényeket és bizonyítékokat, amelyek alapján az apaság megdöntése és teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat tétele lehetséges, valamint csatolni kell a gyermek születési anyakönyvi kivonatát.

Nincs szükség az apaság véelmének megdöntése iránti perindításra, ha

- az apaság véelme az anya házassága alapján áll fenn,
- a házastársak életközössége legalább háromszáz napja megszűnt, és
- az a férfi, akitől a gyermek ténylegesen származik, a gyermeket teljes hatályú apai elismerő nyilatkozattal a magáénak kívánja elismerni.

A feltételek fennállása esetén a bíróság nem tűz tárgyalást az ügyben, hanem az érintettek személyes **meghallgatását követően, végzéssel** határoz az apaság véelmének megdöntéséről.

20. TÁJÉKOZTATÓ

HÁZASSÁG FELBONTÁSA IRÁNTI PER

Magyarországon a házasság felbontásának két lehetséges módja van.

A.) Amennyiben a felek megállapodnak a törvényben meghatározott kérdésekben, a bíróság a **házasság megromlásához vezető okok feltárása nélkül** bontja fel a házasságot. (Házasság felbontása közös megegyezéssel.)

Ebben az esetben a keresetlevélben - a keresetlevél egyéb tartalmi elemein kívül - az alábbiakat kell feltüntetni:

- a házasság megkötésének helye, ideje,
- a házassági anyakönyvi kivonat sorszáma,
- utolsó közös lakóhely címe, az abban való tartózkodás jogcíme (pl. közös tulajdon, bérlemény, önkormányzati bérlakás, szíveségi lakáshasználat),
- a házastársi életközösség megszakadásának ideje,
- a házasságból származó gyermekek neve, születési helye, ideje,
- arra vonatkozó kijelentés, hogy a házasság teljesen és helyrehozhatatlanul megromlott,
- a házasság felbontására irányuló konkrét kereseti kérelem,
- arra történő utalás, hogy a felek egymással a bíróság előtt megállapodást kívánnak kötni,
- **e megállapodás tartalma, melyben az alábbiakat kell részletezni:**

1. Szülői felügyeleti jog

A közös kiskorú gyermek(ek) feletti szülői felügyeleti jog gyakorlására kijelölhető egyik vagy másik szülő, illetve a felek dönthetnek úgy, hogy a szülői felügyeleti jogot továbbra is közösen gyakorolják. Ez utóbbi esetben a szülők közösen döntenek a gyermek(ek) neveléséről, gondozásáról, nevének meghatározásáról, tartózkodási helyének meghatározásáról, vagyonának kezeléséről, törvényes képviseléről, gyámnevezésről, gyámságból való kizárásról.

Amennyiben a szülők közösen gyakorolják a szülői felügyeleti jogokat, úgy meg kell határozni, hogy a közös kiskorú gyermek(ek) állandó lakóhelye melyik szülő mindenkori lakóhelyével egyezik meg, azonban a különélő szülővel való kapcsolattartás kérdésében nem kötelező megállapodni.

2. Kapcsolattartás

Abban az esetben, ha egyik szülő jogosult gyakorolni a szülői felügyeleti jogokat, meg kell állapodni a különélő szülő és a kiskorú gyermek közötti kapcsolattartás gyakoriságáról, formájáról és módjáról. A megállapodásnak ki kell terjednie a folyamatos/rendszeres és az időszakos kapcsolattartásra is.

3. Gyermek(ek) tartása

A gyermeke(ke)t gondozó szülő a tartást elsősorban természetben, a különélő szülő elsősorban pénzben köteles teljesíteni, de a felek megállapodhatnak abban is, hogy mindketten természetben vállalják a tartást.

A gyermektartásdíj mértékében és megfizetésének módjában a felek megállapodása az irányadó. A gyermektartásdíj összegét általában a tartásra kötelezett jövedelmének 15-25%-ában kell megállapítani, azonban ettől a felek eltérhetnek. A gyermektartásdíj teljesíthető vagyontárgy vagy pénzösszeg egyszeri juttatásával is.

Fő szabály szerint a gyermektartásdíjra a gyermek 18. életévének betöltéséig, amennyiben felsőfokú vagy szakmát adó más képzésben vesz részt, az első diplomájának vagy szakmájának megszerzéséig jogosult.

4. Közös lakás használata

A feleknek meg kell állapodniuk az utolsó közös lakóhelyeül szolgáló ingatlan használatában is. Megállapodhatnak abban, hogy az ingatlant egyik vagy másik fél használja kizárólagosan vagy használhatják közösen is, a helyiségek megosztásával.

5. Házastársi tartás

Amennyiben valamelyik fél önhibáján kívül nem képes magát eltartani vagy ha a felek így állapodnak meg, az egyik fél a házasság felbontása után tartásdíjat fizethet a jogosult volt házastársa részére.

A tárgyalás menete

A bíróság a keresetlevél alapján tárgyalásra idézi a feleket. Amennyiben a tárgyaláson fenntartják a keresetlevélben foglaltakat, egybehangzóan kérik a házasság felbontását és nincs közös kiskorú gyermekük, a bíróság akár az első tárgyaláson felbonthatja a házasságot. Közös kiskorú gyermek esetén az első tárgyalási napot követően a feleknek 3 hónapjuk van, hogy írásban kérjék a bíróságtól az eljárás folytatását.

B.) A házasság felbontása az általános szabályok szerint

Amennyiben a felek a fent leírt kérdésekben nem tudnak megállapodni, úgy a bíróság bizonyítási eljárás keretében **feltárja** a házasság megromlásához vezető okokat és ítélettel dönt a törvényben meghatározott kérdésekben.

A keresetlevélhez csatolandó mellékletek és az eljárási illeték

30.000 Ft illeték lerovása, vagy költségmentesség engedélyezése iránti kérelem esetén az erre rendszeresített, kitöltött nyomtatvány (elérhető a bírósági kezelőirodákban, illetve a www.birosag.hu oldalon),

eredeti házassági anyakönyvi kivonat,
gyermek(ek) eredeti születési anyakönyvi kivonata(i),
a gyermektartásdíj összegének meghatározása érdekében a felek és a gyermek(ek) vagyoni, jövedelmi viszonyait igazoló dokumentumok,
a közös tulajdonban (bérletben, használatban) álló ingatlan tulajdoni lap másolata és alaprajza, melyből megállapítható, hogy az ingatlan esetleges közös használata lehetséges-e, avagy sem.

21. TÁJÉKOZTATÓ

GYERMEKTARTÁSDÍJ MEGÁLLAPÍTÁSA IRÁNTI PER

A gyermektartásdíjról a szülők megegyezésének hiányában a bíróság dönt.

A szülő tartási kötelezettsége:

A szülő a saját **szükséges tartásának korlátozásával is** köteles a kiskorú gyermek tartására. Kivételt képez, ha a gyermek indokolt szükségleteit munkával szerzett keresménye vagy vagyonának jövedelme fedezi, vagy a gyermeknek tartásra kötelezhető más egyenesági rokona (pl. szülő, nagyszülő) van.

A rászorultság vélelme:

A gyermeket a **huszadik életévének betöltéséig** gyermektartásdíjra rászorultnak kell tekinteni, ha a gyermek **középiskolai tanulmányokat** folytat.

A gyermektartás módja:

A gyermeket gondozó szülő a tartást természetben, míg a **különélő szülő (tartásra kötelezett)**

1. elsősorban **pénzben** (gyermektartásdíj) szolgáltatja.

2. Bármelyik fél kérelmére a bíróság a tartás szolgáltatásának **más módját** is elrendelheti, ha az a felek körülményeire tekintettel indokolt, és az ellen a másik fél nem tiltakozik. A tartásdíjat **időszakonként előre** kell fizetni. A különélő szülő a tartási kötelezettségének meghatározott vagyontárgy vagy pénzösszeg egyszeri juttatásával is eleget tehet. Ebben az esetben meg kell határozni, hogy ez a juttatás mely időszakra vonatkozóan fedezi a tartást.

A tartásdíj meghatározása:

A pert kezdeményező szülőnek, mint felperesnek meg kell jelölnie, hogy az alperest mely időponttól és milyen havi összegben kéri gyermektartásdíj fizetésére kötelezni.

A tartásdíjat **határozott összegben** kell kérni. Lehetőség van arra is, hogy a bíróság ítéletében úgy rendelkezzen, hogy a tartásdíj évente, a következő év január 1. napjától a Központi Statisztikai

Hivatal által közzétett éves fogyasztói árindex növekedésének mértékével módosuljon. Ez azt jelenti, hogy a gyermektartásdíj minden év január 1. napjától az inflációval, avagy az esetleges deflációval nő, avagy csökken, ezért körültekintően át kell gondolni, hogy a felperes ezt kéri-e.

A tartásdíj összegét **gyermekenként** általában a kötelezett átlagos jövedelmének **tizenöt-huszonöt százalékában** kell meghatározni. Az átlagos jövedelem megállapításánál rendszerint a kötelezettnek a kereset megindítását megelőző évi összes jövedelmét kell alapul venni.

A gyermektartásdíj meghatározásánál figyelembe kell venni a gyermek indokolt szükségleteit, mindkét szülő jövedelmi és vagyoni viszonyait, a szülők háztartásában eltartott más – saját, mostoha és nevelt – gyermeket és azokat a gyermekeket, akikkel szemben a szülőket tartási kötelezettség terheli, a gyermek saját jövedelmét és a gyermeknek a rá tekintettel az őt nevelő szülőnek juttatott gyermekvédelmi, családtámogatási, társadalombiztosítási és szociális ellátásokat.

A kötelezettel szemben érvényesíthető összes tartási igény a **jövedelme 50%-át nem haladhatja meg**. Ha a szülők két vagy több gyermek tartására kötelesek, a tartásdíjat úgy kell megállapítani, hogy egyik gyermek se kerüljön a másiknál kedvezőtlenebb helyzetbe, különösen akkor, ha nem egy háztartásban nevelkednek.

A tartás időtartama:

A tartás teljesítését a bíróság **határozatlan időre** rendeli el.

A tartási követelés **hat hónapra visszamenőleg**, valamint a **jövőre nézve** érvényesíthető. Hat hónapnál régebbi időre csak akkor lehet visszamenőleg érvényesíteni, ha a jogosultat (tartást kérőt) a követelés érvényesítésében mulasztás nem terheli (pl.: betegsége megakadályozta abban, hogy igényét korábban érvényesítse stb.).

A tartásra kötelezett járandóságát folyósító szerv vagy személy a jogosultat - kérelmére - **köteles tájékoztatni a kötelezett munkabérének és egyéb juttatásának összegéről**.

Keresetlevélhez csatolandó:

- a gyermek(ek) eredeti születési anyakönyvi kivonata,
- a gyermektartásdíj megállapításához szükséges, az igényt érvényesítő felperes havi bevételeinek és kiadásainak feltüntetése, illetve ezek igazolása,
- az alperes jövedelemigazolása, amennyiben foglalkoztatója azt megküldte a felperes pert megelőző kérelmére.

A gyermektartásdíj megállapítása iránti perben a feleket **tárgyi költségfeljegyzési jog** illeti meg, ezért az eljárási illetéket az eljárás megindításakor a felperesnek nem kell előzetesen lerónia.

22. TÁJÉKOZTATÓ

GYERMEKTARTÁSDÍJ FIZETÉSI KÖTELEZETTSÉG MEGSZÜNTETÉSE

A törvény értelmében a szülők joga és kötelezettsége, hogy gyermeküket gondozzák, a megélhetéséhez és felnevelkedéséhez szükséges feltételeket biztosítsák és eltartsák őt. A gyermektől különélő szülő a felek megállapodása vagy bírósági határozat alapján meghatározott összegű gyermektartásdíj fizetésére köteles.

A 18. életévét be nem töltött gyermek gyermektartásdíjra minden esetben jogosult, amennyiben pedig 18. életéve betöltését követően még középfokú tanulmányokat folytat, **20. életéve** betöltéséig jogosult a tartásra.

A továbbtanuló nagykorú, munkaképes gyermek is jogosult a tartásra, ha szükséges tanulmányai indokolt időn belüli folytatása érdekében arra rászorul. A gyermeknek a szülőt a továbbtanulási szándékáról késedelem nélkül tájékoztatnia kell.

Ilyen **szükséges** tanulmánynak minősül az életpályára előkészítő szakképzettség megszerzéséhez szükséges képzés vagy tanfolyam, a felsőfokú végzettségű szintet biztosító alap- és mesterképzésben, valamint a felsőfokú szakképzésben folytatott tanulmányok folyamatos végzése. Nem érinti a tanulmányok folyamatosságát az a megszakítás, amely a jogosultnak nem róható fel. A szülő a **25. életévét betöltött,** továbbtanuló gyermekének tartására csak **rendkívül indokolt esetben** kötelezhető.

A szülő nem köteles nagykorú, továbbtanuló gyermekét eltartani, ha

- a gyermek a tartásra érdemtelen (a nagykorú gyermek érdemtelen a tartásra akkor is, ha a tartásra kötelezettel kellő indok nélkül nem tart kapcsolatot),
- a gyermek tanulmányi és vizsgakötelezettségének rendszeresen, önhibájából nem tesz eleget,
- ezáltal a szülő saját szükséges tartását vagy kiskorú gyermekének tartását veszélyeztetné.

A gyermektartásdíj fizetési kötelezettség megszüntetése iránt benyújtott keresetlevélnek tartalmaznia kell (az egyéb tartalmi elemeken túl):

tartásra kötelezett és jogosult neve, személyes adatai (születési neve, születési helye, ideje, anyja neve, címe),

tartásra jogosult gyermek neve, személyes adatai (születési neve, születési helye, ideje, anyja neve, címe),

gyermektartásdíj alapjául szolgáló megállapodás vagy bírósági határozat száma, tartalma,

annak megjelölése, hogy mely, a törvényben meghatározott okból kéri a gyermektartásdíj

fizetési kötelezettsége megszüntetését,

konkrét kérelmet arra vonatkozóan, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy a kötelezett gyermektartásdíj fizetési kötelezettsége a továbbiakban mely időponttól nem áll fenn.

+ **csatolni kell** a gyermek születési anyakönyvi kivonatát, valamint a tartásra kötelezett által előadottakat alátámasztó bizonyítékokat.

A gyermektartásdíj megszüntetése iránti **per tárgyi költségfeljegyzési jogos**, ezért a felek az eljárás során felmerülő költségeket nem kötelesek előlegezni. A bíróság az eljárást befejező határozatában dönt a felmerült költségek viselése kérdésében.

A gyermektartásdíj fizetési kötelezettség megszüntetése nemperes eljárásban

A jogosult (nagykorú gyermek vagy a kiskorú gyermekkel együtt élő szülő) maga is köteles bejelenteni, ha a különélő szülő gyermektartásdíj fizetési kötelezettsége valamely okból már nem áll fenn.

Amennyiben a jogosult kérelmezi a bíróságtól annak megállapítását, hogy a kötelezett gyermektartásdíj fizetési kötelezettsége már nem áll fenn, úgy a bíróság tárgyaláson kívül, az iratok alapján határoz.

A kérelemnek a jogosult és a kötelezett adatain felül tartalmaznia kell annak leírását, hogy a gyermektartásdíj fizetési kötelezettség mely megállapodáson vagy bírósági határozaton alapul, illetve annak előadását, hogy a kötelezettség mely okból, mikor szűnt meg.

23. TÁJÉKOZTATÓ

A GYERMEKTARTÁSDÍJ FELEMELÉSE/LESZÁLLÍTÁSA IRÁNTI PER

Abban az esetben, ha a felek tartásra jogosult gyermekének tartása vonatkozásában **korábban bírósági döntés született**, de időközben a tartás meghatározásának alapjául szolgáló körülményekben olyan **változás** következett be, hogy a tartás változatlan teljesítése valamelyik fél lényeges jogi érdekét sérti, a tartás **mértékének** vagy szolgáltatása **módjának** a megváltoztatását lehet kérni.

Tehát, ha a felek vagyoni-, és jövedelmi viszonyaiban, életkörülményeiben olyan változások álltak be, melyek a korábban megállapított tartásdíj összegének módosítását indokolják, a tartásdíj felemelését, vagy leszállítását bármelyik fél igényelheti a bíróságtól. Ilyen változás lehet az, ha a gyermektartásdíj megállapítását követően a tartásra kötelezett jövedelme lényegesen nő, avagy csökken, ezért a teljesítőképessége a korábban megállapítottnál magasabb, vagy alacsonyabb összegű gyermektartásdíj megfizetését teszi lehetővé. A gyermektartásdíj összegének emelését indokolhatja a tartásra jogosult gyermek szükségleteinek bővülése (ideértve pl. a különórát, a sportolást, avagy esetlegesen felmerülő egészségügyi problémáit: a gyermek szemüveges lesz stb.).

A per felperese és alperese:

A gyermektartásdíj felemelése iránti pert a gyermeket természetben tartó szülő, mint felperes a gyermektartásdíj fizetésére kötelezett szülő, mint alperes ellen indítja meg. A gyermektartásdíj csökkentése iránti perben a peres felek helyzete cserélődik.

A gyermektartásdíj meghatározása:

A pert kezdeményező szülőnek, mint felperesnek meg kell jelölnie, hogy mely időponttól, milyen összegben, vagy milyen más módon kéri a gyermektartásdíj összegének módosítását.

A módosítás iránti kérelmet **határozott összegre** kell előterjeszteni. A százalékos marasztalás módosítása iránt szintén pontos kérelmet kell előadni.

A gyermektartásdíj felemelése és leszállítása esetén is figyelembe kell venni a gyermek indokolt szükségleteit, mindkét szülő jövedelmi és vagyoni viszonyait, a szülők háztartásában eltartott más – saját, mostoha és nevelt – gyermeket és azokat a gyermekeket, akikkel szemben a szülőket tartási kötelezettség terheli, a gyermek saját jövedelmét és a gyermeknek a rá tekintettel az őt nevelő szülőnek juttatott gyermekvédelmi, családtámogatási, társadalombiztosítási és szociális ellátásokat.

A gyermektartásdíj felemelésének/csökkentések kezdő időpontja:

A gyermektartásdíj felemelése, vagy csökkentése azon változás beálltától kérhető, amely időponttól a felemelés, illetve a csökkentés indokoltsága megállapítható, de legfeljebb **hat hónapra visszamenőleg**, valamint a jövőre nézve. Hat hónapnál régebbi időre csak akkor lehet visszamenőleg érvényesíteni az igényt, ha a jogosultat a követelés érvényesítésében mulasztás nem terheli (pl.: betegsége megakadályozta abban, hogy korábban eljárjon stb.).

Nem kérheti a tartás megváltoztatását az a fél, akinek a körülmények megváltozásának lehetőségével a tartásra vonatkozó megállapodás megkötésének időpontjában számolnia kellett, vagy akinek a körülmények megváltozása felróható.

A tartásra kötelezett járandóságát folyósító szerv vagy személy a jogosultat - kérelmére - **köteles tájékoztatni a kötelezett munkabérének és egyéb juttatásának összegéről.**

A keresetlevélhez csatolandó:

- a gyermek(ek) eredeti születési anyakönyvi kivonata,
- amennyiben a felperesnek a tartásdíj megállapítását követően gyermeke született, ezen gyermek születési anyakönyvi kivonata,
- az igényt érvényesítő havi bevételeinek és kiadásainak feltüntetése, illetve ezek igazolása,
- a gyermekkel kapcsolatban felmerülő kiadásokat igazoló okiratok,
- a tartásra kötelezett jövedelemigazolása, amennyiben foglalkoztatója azt a perindítást megelőző kérelemre megküldte,
- annak az oktatási intézménynek az igazolása, ahol a gyermek tanulmányait befejezte vagy folytatja, ha ennek a körülménynek a perben jelentősége van.

A keresetlevélben fel kell tüntetni a gyermektartásdíj megállapítása tárgyában korábban folyamatban volt bírósági eljárás ügyszámát, vagy csatolni kell a felek erre vonatkozó korábban kötött megállapodását.

A gyermektartásdíj felemelése/leszállítása iránti perben a feleket **tárgyi költségfeljegyzési jog** illeti meg, ezért az eljárási illetéket az eljárás megindításakor a felperesnek nem kell lerónia.

24. TÁJÉKOZTATÓ

MEGELŐZŐ TÁVOLTARTÁS ELRENDELÉSE IRÁNTI KÉRELEM

A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény rendelkezései alapján a bántalmazott kérheti a bíróságtól, hogy a bántalmazóval szemben legfeljebb 60 napra távoltartást rendeljen el.

A megelőző távoltartás elrendelése iránti kérelemnek az alábbiakat kell tartalmaznia:

- a **bántalmazott és a bántalmazó** neve, születési neve, születési helye, ideje, anyja neve, lakcíme, a lakóhelye használatának jogcíme (pl. közös tulajdon, bérlemény, önkormányzati bérlakás),
- a bántalmazó és a bántalmazott közötti hozzátartozói kapcsolat megnevezése (pl. házastárs, testvér, élettárs),
- annak a bántalmazó által tanúsított magatartásnak a leírása, amely alapján kéri a bántalmazó a megelőző távoltartás elrendelését a bíróságtól,
- a megelőző távoltartás elrendelésére vonatkozó konkrét kérelem,
- az ügyben meghallgatni kért tanúk neve, elérhetősége.

Az eljárás menete

A bíróság a bántalmazottat és a bántalmazót a kérelem benyújtásától számított 3 napon belül személyesen meghallgatja. Amennyiben az eset összes körülményét figyelembe véve megállapítja, hogy fennállnak a megelőző távoltartás elrendelésének törvényi feltételei, úgy megelőző távoltartást rendel el legfeljebb 60 napra. A megelőző távoltartás elrendelését kimondó határozattal szemben fellebbezésnek nincs helye, tartamának meghosszabbítására nincs lehetőség, de a feltételek fennállása esetén ismételten elrendelhető.

25. TÁJÉKOZTATÓ

A HOZZÁTARTOZÓK KÖZÖTTI ERŐSZAK MIATT ALKALMAZHATÓ TÁVOLTARTÁS

A 2009. évi LXXII. törvény hatályba lépésével 2009-ben bevezetésre került egy olyan jogintézmény, amely átmeneti segítséget nyújthat a hozzátartozójuk által bántalmazott személyek számára.

A jogszabályok értelmében hozzátartozónak minősül:

a házastárs

az egyeneságbeli rokon

az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelt gyermek

- az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő
- a testvér
- az élettárs
- az egyeneságbeli rokon házastársa
- a házastárs egyeneságbeli rokona és testvére
- a testvér házastársa.

A hozzátartozók közötti következő magatartások esetén lehet helye távoltartás elrendelésének:

- a méltóságot, az életet, a szexuális önrendelkezéshez való jogot, továbbá a testi és lelki egészséget súlyosan és közvetlenül veszélyeztető tevékenység,
- a méltóságot, az életet, továbbá a testi és lelki egészséget súlyosan és közvetlenül veszélyeztető mulasztás.

Az ideiglenes megelőző távoltartás és a megelőző távoltartás elrendelése

Amennyiben hozzátartozók között a fent leírt erőszakos magatartások valamelyike megvalósul, a bántalmazott a bántalmazás helyszínén a rendőrségtől kérheti **ideiglenes** megelőző távoltartás elrendelését.

A **rendőrség a helyszínen** az eset összes körülményét figyelembe véve dönt a távoltartás elrendeléséről. Az ideiglenes megelőző távoltartás maximális időtartama **72 óra**. Az elrendeléssel szemben nincs helye fellebbezésnek.

A rendőrség továbbítja az ügy iratait az illetékes **járásbíróságnak**, ahol 3 munkanapon belül a felek személyes meghallgatását követően a bíróság megelőző távoltartást rendelhet el maximum **további 60 napra**.

Amennyiben a kérelmező a meghallgatáson nem jelenik meg, a bíróság úgy tekinti, hogy a kérelmét visszavonta és az eljárást megszünteti. Azonban, ha az a személy nem jelenik meg a meghallgatáson, akivel szemben kérték a távoltartás elrendelését, ez az eljárást és a döntés

meghozatalát nem akadályozza.

A távoltartás elrendelésének következményei

Az ideiglenes megelőző távoltartás, valamint a megelőző távoltartás átmenetileg korlátozza a bántalmazó tartózkodási szabadságát, a tartózkodási hely szabad megválasztásának jogát, szülői felügyeleti jogát, valamint gyermekével való kapcsolattartási jogát.

Akivel szemben ideiglenes megelőző távoltartást, illetve megelőző távoltartást rendeltek el, a távoltartás hatálya alatt köteles magát távol tartani

- **a bántalmazottól,**
- **a bántalmazott életvitelszerű tartózkodására szolgáló ingatlantól,**
- **az ideiglenes megelőző távoltartó határozatban, illetve a megelőző távoltartó határozatban megjelölt más személytől, és**
- **köteles tartózkodni attól, hogy a bántalmazottal közvetlenül vagy közvetve érintkezésbe lépjen.**

A távoltartó határozat szabályainak megszegése elzárással is büntethető **szabálysértést** valósít meg.

26. TÁJÉKOZTATÓ

A VÉGREHAJTÁS MEGINDÍTÁSA

Végrehajtható okiratok:

- a bíróság és a közjegyző által kiállított **végrehajtási lap**,
- az olyan okirat, amelyet a bíróság vagy a közjegyző **végrehajtási záradékkal** látott el,
- a bíróság végrehajtást **elrendelő, letiltó**, illetőleg **átutalási végzése**, továbbá **közvetlen bírósági felhívást** tartalmazó határozata,
- a bíróság pénzbüntetésről, pénzbírságról, rendbírságról, vagyonekobjásról, az elektronikus adat végleges hozzáférhetlenné tételéről, az Európai Unió tagállamában büntetőeljárásban bűncselekmény elkövetése miatt kiszabott pénzüsszeigről, valamint az Európai Unió tagállamában büntetőeljárásban alkalmazott vagyonekobjásról szóló **értesítése**,
- a bíróság bűnügyi költségről, elővezetési és kíséresi költségről, fegyelmi eljárásban a végrehajtóval, végrehajtó-helyettessel és végrehajtójelölttel szemben kiszabott pénzbírságról, valamint az alapos kifogás esetén a végrehajtót az állam felé terhelő befizetési kötelezettségről szóló **értesítése**, továbbá a bírósági gazdasági hivatalnak a közjegyző által kiszabott pénzbírságról, az ügyészség által kiszabott rendbírságról, megállapított bűnügyi költségről, az ügyészség és a nyomozó hatóság által megállapított elővezetési és kíséresi költségről, valamint a pártfogó felügyelői szolgálat által a közvetítői eljárásban megállapított, az állam által előlegezett és visszatérítendő költségről szóló **értesítése**,
- a bűnügyi zárlatot elrendelő és az elektronikus adat ideiglenes hozzáférhetlenné tételéről, illetve visszaállításáról szóló **határozat**,
- az Európai Unió által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés végrehajtására zárlatot elrendelő ,
- a 4/2009/EK tanácsi rendelet alapján kijelölt hazai központi hatóság által a tartásra kötelezett adatainak beszerzésére kiállított **megkeresés**.

A bíróság végrehajtható okiratot a **végrehajtást kérő kérelmére** állíthat ki.

A végrehajtható okiratot akkor lehet kiállítani, ha a **végrehajtandó határozat**

- a) kötelezést (marasztalást) tartalmaz,**
- b) jogerős vagy előzetesen végrehajtható, és**
- c) a teljesítési határidő letelt.**

A **bíróság által jóváhagyott egyezés** alapján akkor is végrehajtható okiratot lehet kiállítani, ha a jóváhagyó végzést megfellebbezték. Ez a rendelkezés a közjegyző által jóváhagyott - a bírósági egyezséggel azonos hatályú - egyezésre is irányadó.

Nem lehet végrehajtható okiratot kiállítani a **jogerős fizetési meghagyás** alapján, ha a jogerősítési záradék akként került kiállításra, hogy a követelés tárgyában nincs helye végrehajtásnak.

A végrehajtást kérő kérelmét az erre **rendszeresített nyomtatvány** (végrehajtási lap) kitöltésével nyújthatja be. A szükséges nyomtatványok elérhetők a bíróságok kezelőirodáiban, valamint a www.birosag.hu oldalon. A végrehajtási lapot **6 egyező példányban** kell benyújtani az illetékes bírósághoz.

27. TÁJÉKOZTATÓ

JOGORVOSLATOK A VÉGREHAJTÁSI ELJÁRÁSBAN

1. Végrehajtási lap visszavonása, végrehajtási záradék törlése

Amennyiben a bíróság a végrehajtási lapot a törvény megsértésével állította ki, vagy az okiratot a törvény megsértésével látta el végrehajtási záradékkal, kérelemre vagy hivatalból a végrehajtási lapot visszavonja, illetve a végrehajtási záradékot törli.

2. Fellebbezés a végrehajtás elrendelése esetén

Ha a bíróság a végrehajtást végzéssel rendelte el, vagy a végrehajtható okiratnak a kérelemtől eltérő kiállítása esetén az eltérésről végzést hozott, a felek e végzés ellen fellebbezéssel élhetnek. Amennyiben a végrehajtható okirat kiállítását a bíróság megtagadja, a megtagadó végzés ellen a végrehajtást kérő fellebbezhet.

3. Felülvizsgálati kérelem

Felülvizsgálati kérelemnek van helye a másodfokon jogerőre emelkedett olyan végzés ellen, amellyel a bíróság külföldi határozat végrehajtási tanúsítvánnyal való ellátásáról, illetőleg végrehajtásának elrendeléséről döntött.

4. Végrehajtási kifogás

A végrehajtónak a **végrehajtási eljárás szabályait** és a végrehajtási kifogást előterjesztő jogát vagy jogos érdekét **lényegesen sértő intézkedése**, illetőleg intézkedésének **elmulasztása** ellen a fél vagy más érdekelt végrehajtási kifogást terjeszthet elő a végrehajtást **foganatosító** bírósághoz.

A végrehajtási kifogást – a szükséges iratok másolatával együtt – a mulasztástól, illetve az intézkedés megtételétől számított **15 napon belül** kell benyújtani a végrehajtónál, az illetékes bíróságnak címezve.

5. Fellebbezés a végrehajtás foganatosításával kapcsolatban

A bíróságnak a végrehajtás foganatosítása során hozott végzése ellen fellebbezésnek van helye.

Ha a bíróság helyt adott a végrehajtási kifogásnak, az erről szóló végzés ellen is fellebbezésnek van helye. A kifogást elbíráló végzés elleni fellebbezés elbírálására a kifogás elbírálására vonatkozó rendelkezések megfelelően alkalmazandók.

6. Egyéb jogorvoslatok

Ha a végrehajtás foganatosítása során a jogsérelem a rendőrség, az ingatlanügyi hatóság vagy más szerv eljárásában történt, az említett szervek eljárásáról szóló jogszabályok szerint van helye jogorvoslatnak.

28. TÁJÉKOZTATÓ

A VÉGREHAJTÁS KORLÁTOZÁSA/MEGSZÜNTETÉSE

A végrehajtás korlátozására, illetve megszüntetésére sor kerülhet:

- a jogosult (végrehajtást kérő) kérelmére,
- az adós kérelmére,
- hivatalból.

A végrehajtást **elrendelő** bíróság végzéssel megszünteti, illetőleg korlátozza a végrehajtást, ha a végrehajtandó határozatot jogerős határozat hatályon kívül helyezte, illetőleg megváltoztatta, jogerős bírósági határozat - ide nem értve a végrehajtás megszüntetési (korlátozási) perben hozott jogerős határozatot - megállapította, hogy a végrehajtási záradékkal ellátott okiratba foglalt végrehajtani kívánt követelés érvényesen nem jött létre, a végrehajtandó követelést egy másik követelés biztosítására büntetőeljárásban elrendelt zár alá vétel foganatosítása során lefoglalták és a lefoglalás eredményeként annak összegét a végrehajtói letéti számlára befizették.

A végrehajtást foganatosító bíróság a végrehajtást köteles végzéssel megszüntetni, illetőleg korlátozni, ha

- ezt kívánta a végrehajtást kérő, és a megszüntetés, illetőleg korlátozás másnak a jogát nem sérti
- külön törvény így rendelkezik;

KIVÉVE ha a végrehajtási költség megfizetésére nem került sor.

A végrehajtás megszüntetése/korlátozása a jogosult kérelme alapján, a jogosult kötelezettségei:

A végrehajtást kérő köteles a végrehajtandó követelés megszűnését és csökkenését haladéktalanul bejelenteni a végrehajtónak, köteles egyúttal a végrehajtó felhívásának megfelelően a törvényben meghatározott összegeket is megfizetni. A végrehajtást kérő felelős a bejelentés elmulasztásából eredő költségért és kárért, valamint a fent említett összegek meg nem fizetéséért. Ha a végrehajtást kérő a követelés megszűnését bejelentette, és a felhívásban megjelölt összegeket megfizette, a végrehajtási eljárás befejeződik.

Amennyiben a jogosult bejelenti a bíróság felé, hogy a követelése az adóssal szemben **már nem áll fenn**, úgy ő maga is kérheti a végrehajtási eljárás megszüntetését vagy ha az adós részben teljesített, a végrehajtás korlátozását a még fennálló tartozásra. Ebben az esetben a bíróság nemperes eljárásban dönt a végrehajtás megszüntetéséről/korlátozásáról.

Ha a végrehajtást kérő **elmulasztotta** bejelenteni, hogy az adós a fennálló tartozását megfizette, vagy elismerte ugyan az adós állítását, de a felhívásban megjelölt összegeket nem fizette meg, a végrehajtó az ügyet beterjeszti a végrehajtást foganatosító bírósághoz. A végrehajtás megszüntetésének ebben az esetben nincs helye. Ha a befizetés nem történt meg, a bíróság végzéssel kötelezi a végrehajtást kérőt a szükséges összegek megfizetésére akkor is, ha őt költségmentesség, illetékmentesség vagy illetékfeljegyzési jog illeti meg. A végrehajtó a végzésben feltüntetett összegek behajtására folytatja az eljárást.

A végrehajtás megszüntetése/korlátozása az adós kérelme alapján:

Ha az **adós** okirattal valószínűsítette, hogy a végrehajtandó követelés alaptalan, azt már teljesítették, vagy egyébként megszűnt, a végrehajtó a bizonyítékra utalva felhívja a végrehajtást kérőt, hogy 15 napon belül nyilatkozzék a követelés fennállásáról, egyúttal az adóstól felvett összegből a törvényben meghatározott összegeket fizesse be a megfelelő számlára, illetve fizesse meg a végrehajtónak.

Ha a végrehajtást kérő a követelés megszűnését (csökkenését) **nem ismerte el, az adós a végrehajtás megszüntetése (korlátozása) iránt pert** indíthat. A keresetlevélben az adósnak meg kell jelölnie a tartozás alapjául szolgáló jogviszonyt, valamint csatolnia kell azokat a bizonyítékokat, amelyek a tartozás csökkenését vagy megszűnését igazolják, valamint arra vonatkozó iratokat, hogy a végrehajtás megszüntetését/korlátozását a végrehajtási eljárás keretei között megkísérelte, azonban az nem vezetett eredményre.

29. TÁJÉKOZTATÓ

INGATLAN KIÜRÍTÉSE

A) A bíróság az **önkéntesen elfoglalt lakás kiürítését - végrehajtható okirat kiállítása nélkül - nemperes eljárás** során hozott végzésben rendeli el. E végzés elleni fellebbezésnek nincs halasztó hatálya.

Az önkényesen elfoglalt lakás kiürítése iránti kérelmet az ingatlan fekvése szerinti járásbírósághoz kell benyújtani.

A kérelemben meg kell jelölni

- a) a kérelmező adatait és rövid úton történő értesítésének módját,
- b) az ingatlan pontos címét,
- c) az ingatlan tulajdonosának adatait,
- d) a lakás elfoglalása előtt ki és milyen jogcímen lakott a lakásban,
- e) a lakásban tartózkodó személyek adatait, az ott tartózkodó személyek számát és azt, hogy van-e köztük kiskorú,
- f) a kért intézkedést,
- g) annak a helyiségnek vagy raktárnak a megjelölését, ahol a kérelmező a kötelezett ingóságainak - a kötelezett költségére és veszélyére történő - **elhelyezéséről** gondoskodik.

A bíróság a kérelem beérkezését követő 5 munkanapon belül meghozza a végzést, mely végzésben a bíróság a végrehajtót arra hívja fel, hogy a végrehajtási költségek előlegezését követő 3 munkanapon belül foganatosítsa a lakás kiürítését, és az eljárás időpontjáról értesítse az illetékes rendőri szerv vezetőjét, kiskorú személy érintettsége esetén pedig az illetékes gyámhatóságot is.

B) A **bérbeadó a határozott időre** kötött lakás és más - nem lakás céljára szolgáló - helyiségbérleti szerződés esetén a meghatározott idő lejártát **követő 60 napon belül kérheti az A)** pontban meghatározott rendelkezések alkalmazását, ha a kérelem benyújtásával egyidejűleg igazolja, hogy a bérleti szerződésben meghatározott idő eltelt. A kiürítés iránti kérelem benyújtására nyitva álló határidő **jogvesztő**.

C) A **hitelszerződésből** eredő kötelezettségeiknek eleget tenni nem tudó természetes személyek lakhatásának biztosításáról szóló törvény alapján megkötött bérleti szerződés megszűnését követő 60 napon belül a bérbeadó kérheti az **A)** pontban meghatározott rendelkezéseknek a bérbe adott lakóingatlanra vonatkozó alkalmazását.

30. TÁJÉKOZTATÓ

MAGÁNVÁDAS ELJÁRÁS

Büntetőeljárásban a sértett képviseli a vádat az alábbi bűncselekmények esetén:

- könnyű testi sértés
- magántitok megsértése
- levéltitok megsértése
- rágalmazás
- becsületsértés
- kegyeletsértés

A felsorolt bűncselekmények sértettje – halála esetén a sértett hozzátartozója – a bűncselekmény elkövetőjének kilétéről való tudomásszerzést követő **30 napon belül** tehet feljelentést és magánindítványt a rendőrségen, vagy – amennyiben nem áll rendelkezésére tárgyi bizonyíték – feljelentését és magánindítványát a bíróságon is jegyzőkönyvbe mondhatja.

Magánvádas eljárás esetén a vádlott bűnösségének **bizonyítása** a magánvádlót terheli.

A magánvádlót az eljárás során a sértett és a vádló jogai is megilletik. Több magánvádló esetén megállapodásuk – ennek hiányában a bíróság kijelölése – alapján egyikük képviseli a vádat. Az ügyész az eljárás során bármikor átveheti a magánvádlótól a vád képviselétét.

A bíróság magánvádas ügyben **személyes meghallgatásra** idézi a feljelentettet és a feljelentőt (magánvádló), ahol megkísérli a résztvevők kibékítését. A meghallgatáson személyesen meg kell jelennie a feljelentőnek. Kellően ki nem mentett távolmaradását a bíróság a vád elejtésének tekinti és az eljárást **megszünteti**.

A békítés sikertelensége esetén a bíróság tárgyalást tűz és a tárgyaláson dönt az ügy érdemében. E tárgyaláson a magánvádló személyes megjelenése már nem kötelező, elegendő, ha képviselője (pl. ügyvéd) jár el nevében és helyette.

31. TÁJÉKOZTATÓ

A MULASZTÁS IGAZOLÁSA BÜNTETŐELJÁRÁSBAN

Amennyiben a terhelt, a védő, a sértett, a magánvádló, a magánfél, a pótmagánvádló, a tanú vagy a szakértő, továbbá a bírósági eljárásban az ügyész **határidőt vagy határnapot**, illetőleg a jogorvoslatra jogosult **határidőt önhibáján kívül mulasztott** - ha a törvény eltérően nem rendelkezik - igazolásnak van helye.

Az igazolási kérelmet az elmulasztott határidő utolsó napjától, illetőleg a határnaptól számított **nyolc napon belül** lehet előterjeszteni. Ha a mulasztás később jutott a mulasztó tudomására, vagy az akadály később szűnt meg, az igazolási kérelem határideje a tudomásszerzéssel, illetőleg az akadály megszűnésével kezdődik. **Hat hónapon túl** igazolási kérelmet **nem** lehet előterjeszteni.

Az igazolási kérelemben elő kell adni:

- a mulasztás okát és
- azokat a körülményeket, amelyek a mulasztás vétlenségét valószínűsítik.
- Határidő elmulasztása esetén az igazolási kérelem előterjesztésével együtt az elmulasztott cselekményt is pótolni kell.

Az igazolási kérelemnek az eljárás folytatására, illetőleg a határozat végrehajtására **nincs halasztó hatálya**. Ha az igazolási kérelem valószínűsíti a mulasztó vétlenségét, illetve azt, hogy az elmulasztott cselekmény pótlása megtörtént vagy megtörténik, az eljárási cselekmény vagy a határozat végrehajtása felfüggeszthető.

Az igazolási kérelemről a határidőt, illetve a határnapot megállapító bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság **határoz**. Jogorvoslati határidő elmulasztása esetén a jogorvoslat elbírálására jogosult határoz az igazolási kérelemről.

Az igazolási kérelem **érdemi vizsgálat nélkül elutasításra kerül**

ha az igazolást a **törvény kizárja**,

a kérelem **elkésett**,

határidő elmulasztása esetén az igazolást kérő az elmulasztott cselekményt - a kérelem előterjesztésével együtt - **nem pótolta**, holott az lehetséges volt.

Az igazolási kérelemnek **helyt adó** határozat ellen **nincs** helye jogorvoslatnak.

32. TÁJÉKOZTATÓ

A KÉZBESÍTÉS ÉS A KÉZBESÍTÉSI VÉLELEM MEGDÖNTÉSE A BÜNTETŐELJÁRÁSBAN

A bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság hivatalos iratának az érintett személy részére **átadása (kézbesítés)** történhet

- a) személyesen,
- b) posta útján,
- c) hirdetményi úton,
- d) a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság kézbesítője útján,
- e) nemzetközi jogsegély keretében,
- f) a 2004. évi CXL. törvény a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól (Ket.) és végrehajtási rendeletében szabályozott biztonságos kézbesítési szolgáltatás útján,
- g) az elektronikus adathoz való hozzáférés ideiglenes és végleges megakadályozásáról szóló határozat esetén az NMHH elektronikus kézbesítési rendszerén keresztül.

A címzett az iratot az azt **küldőnél is átveheti**.

A **kézbesítés szabályszerű**, ha a hivatalos iratot a címzett vagy helyette az átvételre jogosult más személy **átvette**. A hivatalos iratot **szabályszerűen kézbesítettnek kell tekinteni**, ha az irat átvételét, vagy a tértivevény aláírását **megtagadják**.

Az ismeretlen helyen tartózkodó terhelt részére a hivatalos irat **hirdetményi úton** kerül kézbesítésre. Hirdetményi kézbesítés esetén a **hirdetmény tartalmazza**, hogy a címzett az iratot melyik bíróságnál, ügyészségnél, illetőleg nyomozó hatóságnál veheti át.

A tértivevénnyel feladott hivatalos iratot a kézbesítés **második** megkísérlésének napját követő **ötödik munkanapon kézbesítettnek kell tekinteni**, ha a kézbesítés azért volt eredménytelen, mert a címzett az iratot nem vette át (**KÉZBESÍTÉSI VÉLELEM**).

A kézbesítési vélelem megdöntése:

A kézbesítési vélelem megdöntése iránt a **címzett terjeszthet elő kérelmet**, ha

- a) a kézbesítés a hivatalos iratok kézbesítésére vonatkozó jogszabályok megsértésével történt, vagy
- b) a hivatalos iratot nem az a) pontban meghatározott okból, önhibáján kívül nem vette át.

A **kérelemben** elő kell adni

- azokat a tényeket, illetve körülményeket, amelyek a kézbesítés szabálytalanságát igazolják,
- vagy a b) pontban meghatározott esetben a címzett részéről az önhiba hiányát valószínűsítik.

33. TÁJÉKOZTATÓ

FELLEBBEZÉS A BÜNTETŐELJÁRÁSBAN

A) Az elsőfokú bíróság **ítélete** ellen fellebbezésre jogosult:

- a) a vádlott,
- b) az ügyész,
- c) a pótmagánvádló,
- d) a védő, a vádlott hozzájárulása nélkül is,
- e) a vádlott örököse, a polgári jogi igénynek helyt adó rendelkezés ellen,
- f) a kényszergyógykezelés elrendelése ellen - a vádlott hozzájárulása nélkül is - a nagykorú vádlott törvényes képviselője, házastársa vagy élettársa,
- g) a magánfél, a polgári jogi igényt érdemben elbíráló rendelkezés ellen,
- h) az, akivel szemben az ítélet rendelkezést tartalmaz, a reá vonatkozó rendelkezés ellen.

A **pótmagánvádló** kizárólag a vádlott terhére fellebbezhet.

- Az, akivel az elsőfokú bíróság az ítéletet **kihirdetés** útján közli, a fellebbezését **nyomban** bejelentheti, vagy erre **háromnapi** határidőt tarthat fenn. E határidő elmulasztása miatt **nincs helye igazolásnak**.
- A kézbesítés útján közölt ítélet ellen **nyolc napon belül lehet fellebbezni**.

A nem a kihirdetéskor bejelentett fellebbezést az elsőfokú bíróságnál kell **írásban vagy telefax**, illetve **számítógép útján benyújtani, illetőleg jegyzőkönyvbe mondani**.

B) Ha az elsőfokú bíróság a **nem ügydöntő végzést**

kihirdetés útján közli, a fellebbezést a végzés kihirdetésekor kell bejelenteni.

A kézbesítés útján közölt nem ügydöntő végzés ellen **nyolc napon belül lehet fellebbezni**. A fellebbezést ilyen esetben az elsőfokú bíróságnál kell **írásban vagy telefax**, illetve **számítógép útján benyújtani, illetőleg jegyzőkönyvbe mondani**.

A fellebbezési határidő kiszámítása során a napokban megállapított határidőbe **nem számít be az a nap**, amelyre a határidő kezdetére okot adó cselekmény esik. Ha a határidő utolsó napja munkaszüneti nap, a határidő a következő **munkanapon** jár le. A bírósághoz, az ügyészhez, illetőleg a nyomozó hatósághoz intézett beadványnak és az előttük teljesíthető eljárási cselekménynek a határideje a **hivatali munkaidő végével jár le. Nem számít a határidő elmulasztásának**, ha a beadványt a határidő utolsó napján postára adták.

34. TÁJÉKOZTATÓ

PERÚJÍTÁS A BÜNTETŐELJÁRÁSBAN

Amennyiben a bíróságnak az adott büntetőeljárásban hozott **ítélete**, vagy az eljárást megszüntető, vagy a tárgyalás mellőzésével hozott **végzése jogerőre** emelkedett, **perújításnak** az alábbi esetekben van helye:

a) az alapügyben akár felmerült, akár fel nem merült tényre vonatkozó olyan **új bizonyítékot** hoznak fel, amely valószínűvé teszi, hogy

1. a terheltet fel kell menteni, lényegesen enyhébb büntetést kell kiszabni, vagy büntetés helyett intézkedést kell alkalmazni, illetve a büntetőeljárást meg kell szüntetni,

2. a terhelt bűnösségét meg kell állapítani, vagy lényegesen súlyosabb büntetést, intézkedés helyett büntetést kell kiszabni, vagy büntetés helyett alkalmazott intézkedésnél lényegesen súlyosabb intézkedést kell alkalmazni;

b) a terhelttel szemben ugyanazon cselekmény miatt **több jogerős ítéletet hoztak, vagy a terheltet nem a valódi nevén ítélték el;**

c) az alapügyben **hamis** vagy **hamisított bizonyítékot** használtak fel;

d) az alapügyben a bíróság, az ügyész vagy a nyomozó hatóság tagja a kötelességét a **büntető törvénybe ütköző módon megszegte;**

e) az alapügyben az ítéletet a **terhelt távollétében** tartott tárgyaláson hozták,

f) a köztársasági elnök a terhelttel szemben indult **büntetőeljárás kegyelemből történő megszüntetéséről** határozott.

• A **c)** és **d)** pont esetében perújításnak csak akkor van helye, ha

- a perújítási okként megjelölt bűncselekmény elkövetését jogerős ítélet megállapította, vagy ilyen ítélet meghozatalát nem bizonyítottság hiánya zárta ki, és

- e bűncselekmény a bíróság határozatát befolyásolta.

Az **e)** pontja alapján csak abban az esetben lehet perújítást indítványozni, ha a terhelt a tartózkodási helyéről idézhető.

A **terhelt terhére perújítási indítványt** terjeszthet elő

a) az ügyész,

b) a pótmagánvádló, a felmentett vádlott bűnösségének megállapítása érdekében.

A **terhelt javára perújítási indítványt** terjeszthet elő

a) az ügyész,

b) a terhelt,

c) a védő, kivéve ha a terhelt ezt megtiltotta,

2

d) a fiatalkorú terhelt törvényes képviselője,

e) a kényszergyógykezelés elrendelése ellen - a terhelt hozzájárulása nélkül is - a terhelt törvényes képviselője, házastársa vagy élettársa,

f) a terhelt halála után egyenesági rokona, testvére, házastársa vagy élettársa, illetve amennyiben a terhelt halála óta több, mint ötven év telt el, oldalági rokona.

A perújítási indítványban **meg kell jelölni az indítvány okát és bizonyítékait.**

A perújítás **megengedhetőségének** kérdésében, ha az alapügyben a járásbíróság járt el első fokon, a törvényszék, ha a törvényszék járt el első fokon, az ítélőtábla dönt. A perújítási indítványt - ha azt nem az ügyész nyújtja be - a perújítás megengedhetőségének kérdésében döntésre jogosult bíróság területén működő ügyésznél kell írásban benyújtani vagy jegyzőkönyvbe mondani. A perújítás elrendelése ellen fellebbezésnek nincs helye, a perújítási indítvány elutasítása miatt az indítványt előterjesztő fellebbezhet.

35. TÁJÉKOZTATÓ

Általános panasznap tájékoztató (Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság)

A panasznap célja, funkciója

A panasznap célja, hogy a jogi képviselővel **nem rendelkező** ügyfelek számára a bíróság előtti eljárást elősegítse. Ennek keretében a bíróság elnöke által kijelölt személy (bíróági titkár) az Ügyfelek részére **kizárólag eljárásjogi kérdésekben** tájékoztatást, felvilágosítást nyújt.

A panasznapon **nincs lehetőség** a jogvita érdemi megvitatására, **anyagi jogi** (az ügy érdemét érintő) kérdésekben történő tanácsadásra. Az Ügyfelek ilyen jellegű kérdéseikkel jogi képviselőkhöz, ügyvédekhez, pártfogó ügyvédekhez, valamint a Jogi Segítségnyújtó Szolgálathoz fordulhatnak.

Milyen ügyekben fordulhat a közigazgatási és munkaügyi bírósághoz?

1. közigazgatási perek (közigazgatási *határozat* bírósági felülvizsgálata iránt indított perek);
2. közigazgatási nemperes eljárások (közigazgatási *végzések* bírósági felülvizsgálata iránt indított nemperes eljárások);
3. munkaviszonyból és a munkaviszony jellegű jogviszonyokból származó perek, ezen belül:
  - a) a munkajogi igény érvényesítésével kapcsolatos, továbbá
  - b) a közalkalmazotti,
  - c) kormányzati szolgálati és közszolgálati,
  - d) szolgálati és
  - e) a munkavégzési kötelezettséggel járó szövetkezeti tagsági jogviszonyból származó perek
4. a Kormányzati Döntőbizottság határozatának felülvizsgálat iránti perek;
5. társadalombiztosítási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perek;
6. az önkormányzati határozathozatali és feladat-ellátási kötelezettsége elmulasztásának megállapítása iránti perek,
7. a közigazgatási és munkaügyi bíróság által határozatok bírósági végrehajtásának elrendelésére irányuló végrehajtási eljárások.

Amennyiben Ön a panasznapon megjelenik, az alábbi okmányokra és iratokra szükség lehet:

- személyi igazolvány, vagy
- egyéb személyazonosításra alkalmas hatósági igazolvány (útlevél, jogosítvány) és
- lakcímkártya, valamint
- az ügygel kapcsolatos iratai.

A panasznapokon a bíróság kijelölt igazságügyi alkalmazottja **díjmentesen** nyújt felvilágosítást az Ügyfelek részére.

Milyen költségei vannak a peres, illetve a nemperes eljárásnak?

Különbség van a peres vagy nemperes eljárás **megindításával**, illetve az eljárás **alatt** felmerülő költségek között.

- Az *előbbie*k megfizetése a bírósági eljárás megindításának a feltételei. Általában ez az **eljárási illeték** lerovását, vagy megfizetését jelenti. (Ennek elmulasztása esetén a bíróság a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasítja, illetve a nemperes eljárást érdemi vizsgálat nélkül megszünteti),
- az *utóbbiak* általában a bizonyítási eljárással összefüggésben merülnek fel (Pl. szakértő díja, tanú megjelenésével kapcsolatos költségek stb.)

Egyes pertípusok **tételes illetékének mértéke:**

- közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránti eljárás illetéke **30.000.- Ft.**
- kisajátítási kártalanítási határozat jogalap tekintetében történő felülvizsgálata: **10.000.- Ft.**
- általános meghatalmazás illetéke: **18.000.- Ft.,**
- a munkaügyi per illetéke – ha a pertárgy értéke nem állapítható meg: **10.000.- Ft.**
- közigazgatási nemperes eljárás illetéke: **10.000.- Ft**

Azon perek esetén, amelyeknél a pertárgy értéke összességében meghatározható – az általános szabályok szerint – az illeték mértéke a pertárgy értékének a **6 %-a, de legalább 15.000.- forint, legfeljebb 1.500.000.- forint.**

Végrehajtási eljárásban az illeték mértéke **1 %, de legalább 5.000.- forint, legfeljebb 350.000.- forint.**

Illeték-és költségkedvezmények a bírósági peres és nemperes eljárásokban

1. Költségkedvezmények

1. Tárgyi költségfeljegyzési jog:

A feleket jövedelmi és vagyoni viszonyaikra *tekintet nélkül* költségfeljegyzési jog illeti meg:

- a munkaviszonnyal, a közszolgálati és közalkalmazotti jogviszonnyal, más szolgálati jogviszonnyal, valamint a szövetkezeti tagsági jogviszony alapján létrejött munkaviszony jellegű jogviszonnyal kapcsolatos perben (munkaügyi per), kivéve azokat a pereket, amelyekben a feleket tárgyi illetékfeljegyzési jog illeti meg
- bányakár megtérítése iránti perekben

2. Személyes költségmentesség:

Ha a fél jövedelme (munkabére, nyugdíja, egyéb rendszeres pénzbeli juttatása) nem haladja meg a munkaviszony alapján megállapított öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét (jelenleg 28 500 forint), vagyona pedig – a szokásos életszükségleti és berendezési tárgyakon felül nincs – részére költségmentességet engedélyez a bíróság.

Költségmentességben kell részesíteni azt a felet is, aki az aktív korúak ellátására jogosult, vagy aktív korúak ellátására jogosulttal él közös háztartásban.

3. Munkavállalói költségkedvezmény:

A munkaügyi perben a félként résztvevő munkavállaló munkavállalói költségkedvezményre akkor jogosult, ha a per által érintett munkaviszonyból származó **bruttó havi átlagkeresete**

- a keresetlevél benyújtásakor,
- ha a munkaviszony korábban megszűnt, annak megszűnésekor, vagy
- ha a munkaügyi per a munkaviszony jogellenes megszüntetése tárgyában indult, a munkáltató munkaviszony megszüntetésére irányuló jognyilatkozata közlésének időpontjában

a kétszeresét nem haladja meg a KSH által közzétett fenti időpontokat megelőző második év nemzetgazdasági bruttó havi átlagkeresetének.

A költségmentesség az alábbi kedvezményeket jelenti:

- a) illetékmentesség,
- b) mentesség az eljárás során felmerülő költségek (tanú- és szakértői díj, ügygondnoki és tolmácsdíj, pártfogó ügyvéd díja, helyszíni tárgyalás és szemle költsége stb.) előlegezése és általában a megfizetése alól,
- c) mentesség a perköltség-biztosíték letétele alól,
- d) pártfogó ügyvédi képviselő engedélyezése iránti igény, ha azt a törvény lehetővé teszi.

2. Illetékkedvezmények

1. Illetékfeljegyzési jog:

Az illetékfeljegyzési jog azt jelenti, hogy a fél mentesül az illeték előlegezése alól. Ebben az esetben az illeték megfizetésére az köteles, akit erre a bíróság az eljárást lezáró határozatában kötelez.

A feleket jövedelmi és vagyoni viszonyaira tekintet nélkül illetékfeljegyzési jog illeti meg:

- a munkaügyi perben, ha az a munkavállaló szándékos vagy súlyos gondatlan károkozásával, valamint a vezető állású munkavállaló polgári jog szabályai szerinti kártérítési felelősségével kapcsolatban indult; továbbá a végkielégítés iránti per a törvény alapján járó összegben felüli részben, ha az a minimálbér húszszorosát meghaladja,
- a közigazgatási határozat felülvizsgálata iránti eljárásban;
- a közigazgatási eljárás során hozott végzés felülvizsgálatára irányuló nemperes eljárásban.

A költségmentesség és az illetékmentesség azonban nem mentesít:

- a végrehajtási eljárás során le nem rótt illetékek,
- az állam által előlegezett költségek,
- az ellenfél javára megítélt perköltség,
- végrehajtási eljárás során a felek által lerótt és előlegezett költségek (végrehajtási költségek) megtérítésének kötelezettsége alól.

A Jogi Segítségnyújtó Szolgálat

(Megnevezése már többször változott, azonban a Baranya Megyei Kormányhivatalban erre vonatkozó információt adnak, vagy a Hivatal honlapján az fellelhető.)

Abban az esetben, ha jogainak hatékonyabb érvényesítése érdekében a bírósági eljárásban jogi képviselőt kíván igénybe venni, azonban vagyoni, jövedelmi viszonyai nem teszik lehetővé, hogy ügyvédet hatalmazzon meg, a **Baranya Megyei Kormányhivatal Igazságügyi Szolgálat Jogi Segítségnyújtó Szolgálatához** lehet fordulni, melynek **elérhetőségei** az alábbiak:

Címe: 7621 Pécs, Mátyás király utca 32.

Telefon: 06-72-513-436; 06-72-518-678

E-mail: igazsagugy@baranya.gov.hu

Ügyfélfogadás:

hétfő: 9-13,

szerda: 13-16,

csütörtök: 8,30-12 óráig.

36. TÁJÉKOZTATÓ

Keresetlevél a társadalombiztosítási perekben

(Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság)

A keresetlevelet és annak mellékleteit három egyező példányban kell benyújtani a bíróságra, ha a pert egy alperessel szemben indítja meg a felperes.

A géppel íródott keresetlevelet a felperesen kívül két okirati tanúnak is el kell látnia aláírásával, lakcímük és nevük – olvasható - feltüntetése mellett, akik azt tanúsítják, hogy az okiraton a felperes aláírása szerepel. Így kell eljárni abban az esetben is, ha a keresetlevél nem a felperes kézírásával készül. Amennyiben a felperes a keresetlevelet saját kezűleg írja, úgy elegendő, ha csak ő írja alá.

A keresetlevélben fel kell tüntetni:

- a) az eljáró bíróságot,
- b) a feleknek, valamint a felek képviselőinek a nevét, lakóhelyét és perbeli állását, és ha a felperes rendelkezik telefonszámmal, faxszámmal, illetve e-mail címmel, azt a keresetlevélben fel kell tüntetni,
- c) az érvényesíteni kívánt jogot, az annak alapjául szolgáló tényeknek és bizonyítékoknak az előadásával;
- d) azokat az adatokat, amelyekből a bíróság hatásköre és illetékessége megállapítható;
- e) a bíróság döntésére irányuló határozott kérelmet (kereseti kérelem);
- f) a felülvizsgálni kért társadalombiztosítási határozatok számát** (vagy csatolja a határozatokat másolatban)
- g) a határozatról való tudomásszerzés módját és idejét,
- h) ha a közigazgatási eljárásban a jogi képviselő olyan meghatalmazást csatolt, amely a per vitelére is vonatkozik, az erre való utalást.

A keresetlevélhez csatolni kell:

- azt az okiratot, illetve annak másolatát (kivonatát), amelynek tartalmára a felperes bizonyítékként hivatkozik, vagy amely a bíróság hatáskörének és illetékességének a megállapításához, valamint amely hivatalból figyelembe veendő egyéb körülményeknek az igazolásához szükséges; kivéve, ha az adatokat személyi igazolvánnyal is lehet igazolni, erre azonban a keresetlevélben utalni kell.

Egyéb tudnivalók:

1. A keresetlevelet **jogsabálysértésre** hivatkozással az **elsőfokú határozatot hozó szervnél** kell benyújtani vagy ajánlott küldeményként postára adni a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított **30 napon belül**;
2. társadalombiztosítási perek esetén a keresetet az **elsőfokú határozatot hozó szerv ellen** kell megindítani, akkor is, ha a felülvizsgálandó határozatot nem ez a szerv hozta;
3. az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásaival – ideértve a baleseti táppénzt és a baleseti járadékot is – kapcsolatos keresetet a **munkáltató székhelye szerint illetékes egészségbiztosítási szerv vagy nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv ellen** kell megindítani, akkor is, ha az elsőfokú határozatot nem ez a szerv hozta,

4. társadalombiztosítási perek esetén **illetékes** az a közigazgatási és munkaügyi bíróság, amelynek területén a **felperes belföldi lakóhelye**, ennek hiányában **tartózkodási helye** található;
5. abban az esetben, ha az elsőfokú határozatot hozó szerv **illetékessége az egész országra** kiterjed, továbbá ha az ügyben a fővárosi székhelyű szerv kizárólagos illetékességgel jár el, a perre – a törvény eltérő rendelkezése hiányában – a **Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság kizárólagosan illetékes.**

37. TÁJÉKOZTATÓ

Keresetlevél a munkaügyi perben

(Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság)

Ki és milyen ügyben indíthat munkaügyi pert?

- A munkavállaló és a munkáltató a munkaviszonyból származó igényét **bíróság** előtt érvényesítheti.
- A munkáltató a munkavállalóval szemben a munkaviszonnyal összefüggő és a kötelező legkisebb munkabér háromszorosának összegét meg nem haladó igényét **fizetési felszólítással is** érvényesítheti. A fizetési felszólítást írásba kell foglalni.
- A munkáltató **mérlegelési** jogkörében hozott döntésével szemben igény abban az esetben érvényesíthető, ha a munkáltató a döntésének kialakítására irányadó szabályokat megsértette.

Mit kell tartalmaznia a keresetlevélnek?

- a) az eljáró bíróság megnevezését;
- b) a feleknek, valamint a felek képviselőinek **nevét, lakóhelyét** (lehetőség szerint egyéb elérhetőségét: telefonszámát, fax-számát, e-mail címét),
- c) a felek perbeli állását (felperes, aki pert indítja, alperes, aki ellen a pert indítják),
- d) **a munkavállaló munkavégzésének helyét,**
- e) az érvényesíteni kívánt jogot, az annak alapjául szolgáló tényeknek és azok bizonyítékainak előadásával;
- f) azokat az adatokat, amelyekből a bíróság hatásköre és illetékessége megállapítható;
- g) meg kell jelölni a per tárgyát: pl.: elmaradt munkabér, munkaviszony megszüntetése, nem vagyoni kártérítés, stb.,
- h) **munkabér követelés** esetén: melyik év, melyik hónapjára, milyen **bruttó** összegű követelése van az alperessel szemben,
- i) a bíróság döntésére irányuló **határozott kérelmet** (kereseti kérelem),
- j) **munkaviszony jogellenes megszüntetése** esetén: kéri-e az eredeti munkakörben történő továbbfoglalkoztatását.

A keresetlevélhez **csatolni** kell azt az okiratot, vagy annak másolatát (munkaszerződés, bérjegyzékek, munkáltatói igazolások, stb..) amelynek a tartalmára a felperes bizonyítékként hivatkozik, vagy amely a bíróság hatáskörének és illetékességének megállapításához, valamint, a hivatalból figyelembe veendő egyéb körülményeknek az igazolásához szükségesek, kivéve, ha az adatokat személyi igazolvánnyal is lehet igazolni; erre azonban a keresetlevélben utalni kell.

A keresetlevelet és annak mellékleteit **három egyező** példányban kell benyújtani, amennyiben egy alperes ellen indul a per.

Amennyiben a keresetlevelet **géppel írja vagy nem a felperes írja kézzel**, akkor a felperesnek és két okirati tanúnak is el kell látnia aláírásával a keresetlevelet és olvashatóan fel kell tüntetni a tanuk

nevét és lakcímét is. Amennyiben a felperes a keresetlevelet saját kezűleg írja, úgy elegendő, ha csak ő írja alá.

Az igényérvényesítés határideje

- A munkajogi igény **három év** alatt évül el.

- A bűncselekménnyel okozott

a) kár megtérítésére vagy

b) személyiségi jogsértéssel összefüggő sérelemdíj megfizetésére

irányuló igény **öt év**; ha a büntethetőség elévülési ideje ennél hosszabb, **ennek megfelelő** idő alatt évül el.

A keresetlevelet a munkáltatói jognyilatkozat közlésétől számított **harminc napon belül** kell előterjeszteni:

- az egyoldalú munkaszerződés-módosítással,

- a munkaviszony megszüntetésének jogellenességével,

- a munkavállaló kötelezettségszegése miatt alkalmazott jogkövetkezménnyel,

- a fizetési felszólítással kapcsolatos igény érvényesítése iránt,

- ha a munkáltató a munkavállaló munkájáról írásban értékelést ad, akkor az értékelés valótlan ténymegállapításainak megsemmisítése vagy módosítása iránt.

- A munkaviszony megszüntetésére vonatkozó megállapodás vagy egyoldalú jognyilatkozat **megtámadása** esetén a keresetlevelet a megtámadás eredménytelenségének megállapításától számított **harminc napon belül lehet előterjeszteni**. A megtámadás eredménytelen, ha a másik fél annak közlésétől számított tizenöt napon belül nem válaszol, vagy azt nem fogadja el.

A keresetlevél beadására megállapított határidőt megtartottnak kell tekinteni, ha a keresetlevelet legkésőbb a határidő utolsó napján postára adták.

Költségek

Ha a munkaügyi per által érintett munkaviszonyból származó távolléti díja nem haladja meg a külön jogszabályban meghatározott mértéket, a perben félként részt vevő **munkavállaló munkavállalói költségkedvezményre** jogosult.

A felet a munkavállalói költségkedvezmény alapján - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - **a keresetlevél előterjesztésétől kezdve, a per egész tartamára, valamint a végrehajtási eljárásra is kiterjedően teljes költségmentesség illeti meg**. A munkavállalói költségkedvezményre vonatkozó adatokat a keresetlevélben fel kell tüntetni, illetve ahhoz csatolni kell a szükséges iratokat. A fél jogosultságát a bíróság a csatolt iratok alapján **hivatalból** vizsgálja.

A munkavállalói költségkedvezmény engedélyezése **pervesztés** esetén nem mentesíti a munkavállalót az ellenfél jogi képviselettel kapcsolatos, a bíróság által megállapított perköltség viselése alól.

38. TÁJÉKOZTATÓ

Keresetlevél a közigazgatási perben

(Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság)

Közigazgatási pert a közigazgatási szerv által hozott közigazgatási határozat (vagy végzés) felülvizsgálata iránti lehet indítani keresetlevél előterjesztésével.

Ki és milyen ügyben indíthat közigazgatási pert?

- aki a közigazgatási eljárásban **ügyfél** volt,
- a közigazgatási határozat vagy végzés kifejezetten rá vonatkozó rendelkezés tekintetében az **eljárás egyéb résztvevője**.
- A perben fél lehet az is, akit a közigazgatási jog szabályai szerint jogok illelhetnek és kötelezettségek terhelhetnek, továbbá az a közigazgatási szerv is, amelynek egyébként nincs perbeli jogképessége.

Mit kell tartalmaznia a keresetlevélnek?

- a) az eljáró bíróság megnevezését;
- b) a feleknek, valamint a felek képviselőinek **nevét, lakóhelyét** (lehetőség szerint egyéb elérhetőségét: telefonszámát, fax-számát, e-mail címét) és **perbeli állását**, (felperes, aki pert indít, alperes, aki ellen a pert indítják),
- c) az érvényesíteni kívánt jogot, az annak alapjául szolgáló tényeknek és azok bizonyítékainak előadásával;
- d) azokat az adatokat, amelyekből a bíróság hatásköre és illetékessége megállapítható;
- e) a felülvizsgálni kért **közigazgatási határozat (végzés) számát** (vagy csatolni kell a határozatok másolati példányát),
- f) a határozatról (végzésről) **való tudomásszerzés módját és idejét**,
- g) a bíróság döntésére irányuló **határozott kérelmet** (kereseti kérelem).

A határozott kereseti kérelem

A fél a bíróságtól kérheti, hogy a közigazgatási szerv döntését helyezze **hatályon kívül**, a közigazgatási szervet kötelezze **új eljárásra** vagy kérheti, hogy a bíróság **változtassa meg** a közigazgatási szerv döntését.

A bíróság az alábbi határozatok esetében **változtathatja** meg a közigazgatási szerv döntését:

1. az örökbefogadást engedélyező, illetve az örökbefogadást elutasító, valamint a kiskorút örökbefogadhatónak nyilvánító,
2. a kiskorú intézeti nevelésbevitelét elrendelő, az intézeti nevelés megszüntetése iránti kérelmet elutasító,
3. a **szülői felügyeleti jogokkal kapcsolatos, illetve a gyámot vagy gondnokot kirendelő, felmentő vagy az elmozdítását kimondó**,
4. az anyakönyvi bejegyzés, valamint az állami népszeg-nyilvántartásba személyi adat felvételének megtagadásáról, törléséről, kijavításáról, kiegészítéséről vagy személyi adat közlésének, illetve közokiratba foglalásának megtagadásáról rendelkező,
5. a levéltári anyag általános levéltárban történő elhelyezését elrendelő,
6. az internálásban, a kitelepítésben, az őrizetbevitelben, valamint a közbiztonsági őrizetben, illetve a Szovjetunióban fogvatartásban töltött időnek az igazolásával, továbbá a 74/1991. (VI. 10.) Korm. rendelet 1. §-ának (1) bekezdésében felsorolt, valamint a 174/1992. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. §-ában meghatározott személyek személyes szabadsága korlátozásának az igazolásával kapcsolatos rendelkezést tartalmazó,
7. a **családtámogatási ellátásról rendelkező, illetve a társadalombiztosítási**,
8. a vagyónátadó bizottságnak, illetve a fővárosi és megyei kormányhivatalnak a vagyónátadás és a használat tárgyában

hozott határozatát,

9. lakás vagy lakrész igénybevételét elrendelő határozat bírósági felülvizsgálata során, továbbá

10. az ingatlanügyi hatóságnak ingatlanra vonatkozó jogok és tények bejegyzéséről rendelkező, illetve ingatlanra vonatkozó jogok és tények bejegyzését elutasító,

11. az adó-, vagy illetékkötelezettség megállapításáról vagy a külön jogszabály szerint ezzel egy tekintet alá eső más fizetési kötelezettségről és az ezekhez kapcsolódó egyéb befizetésekről hozott határozata,

12. ha törvény azt megengedi.

A keresetlevélhez **csatolni** kell azt az okiratot, illetve annak másolatát (kivonatát), amelynek tartalmára a felperes bizonyítékként hivatkozik. A keresetlevelet és annak mellékleteit **három egyező** példányban kell benyújtani, ha a per egy alperes ellen indul. Amennyiben a **keresetlevelet géppel írja vagy nem a felperes írja kézzel**, akkor a felperesnek és két okirati tanúnak is el kell látnia aláírásával és olvashatóan fél kell tüntetni a tanuk nevét és lakcímét is. Amennyiben a felperes a keresetlevelet saját kezűleg írja, úgy elegendő, ha csak ő írja alá.

A keresetet az ellen a közigazgatási szerv ellen kell indítani, amelyik a felülvizsgálni kért **határozatot hozta**, azaz a per alperese ez a közigazgatási szerv lesz.

A keresetlevelet a felülvizsgálni kért határozat **közlésétől számított harminc napon** belül kell benyújtani **jogszabálysértésre** hivatkozással, megjelölve, hogy a fél milyen okból tartja jogszabálysértőnek a közigazgatási határozatot (végzést) és az erre vonatkozó bizonyítékokat is elő kell adni.

A keresetlevelet az **elsőfokú** közigazgatási határozatot hozó szervnél kell benyújtani vagy címére ajánlott küldeményként postára adni.

A törvény rendelkezései alapján, az elsőfokú közigazgatási szerv a keresetlevelet az ügy irataival együtt öt napon belül **felterjeszti** a másodfokú közigazgatási határozatot hozó szervhez, amely azokat - a keresetlevélben foglaltakra vonatkozó nyilatkozatával együtt - tizenöt napon belül **továbbítja** a bírósághoz. Ha a keresetlevél a végrehajtás felfüggesztésére irányuló kérelmet is tartalmaz, a keresetlevelet és az ügy iratait az első fokon eljáró közigazgatási szerv három napon belül terjeszti fel a másodfokon eljáró közigazgatási szervnek, amely azt nyolc napon belül továbbítja a bírósághoz.

Amennyiben a felperes a bíróságon terjeszti elő a keresetlevelét, ebben az esetben a bíróság haladéktalanul továbbítja azt a közigazgatási szervhez és felhívja, hogy tegye meg a törvényben írt fenti intézkedéseket.

A jogerős közigazgatási döntés **végrehajtható**, ezért a felperesnek a keresetlevelében kell kérnie a határozat (végzés) **végrehajtásának felfüggesztését**, ha annak indokai fennállnak.

A felperes a keresetét **legkésőbb** az első tárgyaláson változtathatja meg. Ez azonban nem zárja ki, hogy a fél a keresetét felemelhesse vagy leszállíthassa, illetőleg az eredetileg nem követelt járulékokra vagy a követeléseknek, illetőleg járulékoknak a per folyamán esedékessé vált részleteire is kiterjeszthesse.

A bíróság a pert **tárgyaláson kívül** bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart. Tárgyalás tartását a fél a **keresetlevélben** kérheti, a közigazgatási szerv pedig a keresetlevélben foglaltakra vonatkozó nyilatkozatában.

Költségek

A bírósági felülvizsgálat iránti eljárás tárgyi illetékfeljegyzési jogos, ezért illetéket az eljárás megindításakor a felperesnek **nem** kell fizetnie. A közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránti eljárás illetéke **30.000.-forint**, amelyet az eljárás befejezését követően a pereszes félnek kell megfizetnie.

- Az összeg körében kivételt képez, ha a törvény másként rendelkezik, vagy a határozat adó-, illeték-, adójellegű kötelezettséggel, társadalombiztosítási járulék- vagy vámkötelezettséggel, versenyüggyel, sajtótermékkel és médiaszolgáltatással (kivéve a panaszügyeket), elektronikus hírközléssel vagy közbeszerzéssel kapcsolatos.
- A kisajátítási kártalanítási határozat **jogalap** tekintetében történő felülvizsgálata esetén az illeték mértéke 10.000.-forint. A közigazgatási nemperes eljárás illetékének mértéke 10.000,- forint.

A perveztes félnek kell megfizetnie még a **perköltséget**, amely - a törvényben meghatározott kivételeket nem tekintve - mindaz a költség, ami a felek célszerű és jóhiszemű pervitelével kapcsolatban akár a bíróság előtt, akár a bíróságon kívül merült fel. A perköltséghez hozzá kell számítani a felet képviselő ügyvéd, jogtanácsos, illetve szabadalmi ügyvivő készkiadásait és munkadíját is.

39. TÁJÉKOZTATÓ

Végrehajtási eljárás megindításáról

(Közigazgatási és munkaügyi bíróság által hozott határozatok esetén)

Mikor indítható végrehajtási eljárás?

A végrehajtási eljárás megindításához három feltételnek **együttesen** kell fennállnia az alábbiak szerint:

Ha a végrehajtandó határozat

- 1.) kötelezést (marasztalást) tartalmaz,
- 2.) jogerős vagy előzetesen végrehajtandó, és
- 3.) a határozatban megjelölt teljesítési határidő letelt.

Végrehajtható okiratok

A bíróság a végrehajtást végrehajtható okirat kiállításával rendeli el, melyek a következők:

- a) bíróság vagy közjegyző által kiállított **végrehajtási lap**,
- b) olyan okirat, amelyet a bíróság **végrehajtási záradékkal** látott el,
- c) a bíróság **végrehajtást elrendelő, letiltó**, illetőleg **átutalási végzése**, továbbá **közvetlen bírósági felhívást** tartalmazó határozata.

A végrehajtható okiratokat az erre rendszeresített **nyomtatványok** felhasználásával kell előterjeszteni, amely nyomtatványok letölthetők a bíróság központi honlapjáról az alábbi elérési útvonalon:

[http://birosag.hu/allampolgaroknak/nyomtatvanyok-urlapok/vegrehajtasi-nyomtatvanyok-31-2012\(v129\)-kim-rendelet](http://birosag.hu/allampolgaroknak/nyomtatvanyok-urlapok/vegrehajtasi-nyomtatvanyok-31-2012(v129)-kim-rendelet)

A fenti nyomtatványokat **6 egyező** példányban kell előterjeszteni a bíróságon, melyek kitölthetők kézírással, vagy számítógéppel is. Ez utóbbi esetben a nyomtatványt két tanúnak is alá kell írnia, nevük és lakóhelyük a megjelölésével.

A fentiekben írt végrehajtható okiratok kiállítására az alábbi bíróságok rendelkeznek hatáskörrel:

- a) végrehajtási lapot az **első fokon eljáró** bíróság állítja ki,
- b) végrehajtási záradékkal az **adós lakóhelye**, illetőleg **székhelye szerinti járásbíróság** látja el a munkáltatónak
  - A munkavállalóval közölt és keresettel nem támadott fizetési felszólítását, továbbá
  - A munkavállalóval a békéltető eljárás során kötött egyezséget,
- c) közvetlen bírósági letiltást az **első fokon eljáró** bíróság bocsátja ki.

40. TÁJÉKOZTATÓ

A felszámolási eljárás megindítása

Adós fizetése képtelensége esetén:

- a) Sikertelen csődeljárást követően hivatalból,
- b) Adós, hitelező, végelszámoló kérelmére,
- c) Cégbíróság értesítése alapján (hivatalból, nincs helye fellebbezésnek),
- d) Büntetőbíróság értesítése alapján (hivatalból, nincs helye fellebbezésnek).

Adós, hitelező, végelszámoló kérelme

A jogi képviselőt **kötelező**.

Az **adós** a felszámolási eljárás megindítását akkor kérheti, ha nincs csődeljárásnak helye. Az adós kérelmének kötelező tartalma:

- Az 1991. évi XLIX. törvény a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról (továbbiakban: **Cstv.**) 8.§ (1) – (2) bekezdés,
- számlavezető pénzintézet neve, számlaszám (ok),
- a kérelem benyújtását követően a nyitott számlák száma is bejelentendő.

Hitelező felszámolási kérelmének kötelező tartalma:

- adós tartozásának jogcíme,
- lejárat, esedékesség időpontja,
- rövid ismertetés, az adóst miért tartja fizetése képtelennek,
- a fentiek igazolására bizonyítékok csatolása,
- igazolandó a Cstv. 27.§ (2) bekezdés a) és (2c) bekezdés szerint, hogy az adós szerződésen alapuló tartozásakor nem volt kiegyenlítés, nem volt vitatás és nem fizetett írásbeli fizetési felszólításra sem (ennek hiánya **elutasítási ok**).
- Adós fizetése képtelen a Cstv.27.§ (2) bekezdés a) pont szerint, az adós vitat a Cstv. 27.§ (2c) bekezdés szerint, ez tartalmazza azokat a kötelező törvényi feltételeket, amelyeket a fizetési felszólításnak tartalmaznia kell (csatolandó a vétív).

A bíróság a felszámolás megindítása iránti hitelezői kérelem esetén, annak egy példányával értesíti az adóst a felszámolási kérelem benyújtásáról. **Az adós köteles** a kézhezvételt követő 8 napon belül **nyilatkozni, elismeri-e** az abban foglaltakat, ha elismeri, kér-e **fizetési haladékot (45 nap)**, bejelenti a számlavezető pénzintézet nevét, számlái számát. Ha nem nyilatkozik, a fizetése képtelenség ténye **vélelmezett**.

A bíróság megvizsgálja, az adós fizetése képtelen-e, avagy sem.

Bíróság intézkedései:

- **Érdemi vizsgálat nélkül hivatalból elutasítja** a kérelmet a Cstv. 25.§ (1) bekezdés eseteiben, valamint a 200ezer forint alatti követelés esetén,
- **Felszámolási eljárást megszünteti**, ha 1.) a kérelmező eláll a felszámolás kezdő időpontjáig (közvetélig), 2.) beszámítással megtörtént a teljesítés (soron kívüli megszüntetés), 3.) adós nem fizetése képtelen (soron kívüli megszüntetés),
- **Szünetelést elrendeli**, az adós és a hitelező közös kérelmére, a felszámolást elrendelő végzés jogerőre emelkedéséig,

- **Az adós fizetéseképtelenségét megállapítja, elrendeli a felszámolási eljárást főeljárásként, kirendeli a felszámolót**, akit elektronikus úton jelöl ki. A végzés jogerőre emelkedése (kézbesítéstől számított 15 nap) után a bíróság haladéktalanul közzéteszi a felszámolási eljárás megindulását a Céglözlönyben, civil szervezetek esetén az OBH internetes felületén,

A felszámolási eljárás a kérelem bíróságra történő **benyújtásának** időpontjában, **míg a felszámolás a közzététel** időpontjában indul el.

Adós vezetőjének törvényi kötelezettségei

A felszámolás megindulásától számított **30 napon belül** felszámoló részére átadni:

- tevékenységet lezáró mérleg, záró adóbevallás,
- iratjegyzék,
- vagyon átadás,
- **15 napon** belül környezet-, természetvédelmi nyilatkozat.

Nincs határidő a törvényben meghatározva, azonban a kialakult szakmai szokás szerint **30 napon belül**:

- felszámoló tájékoztatása jogügyletekről, kötelezettségvállalásokról,
- üzemi tanács/üzemi megbízott tájékoztatása felszámolásról,
- követelések jogosultjainak tájékoztatása,
- pénzforgalmi számlát vezetőik értesítése,
- 100ezer forint céltartalék képzése a felszámolási költségekre,
- felszámolóval való együttműködés.

Szankció: pénzbírság felszámoló kérelmére

Adós vezetője elleni keresetindítás I.

Hitelező, és a felszámoló keresettel kérheti a **bírósági megállapítást** arra nézve, hogy a **vezető a felszámolás kezdő időpontját megelőző 3 évben** a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek megfelelően látta el és ezáltal az adós vagyona csökkent, vagy hitelezői követelések kielégítését meghiúsította, illetőleg a környezeti terhek rendezését elmulasztotta. Vagyoni biztosíték kérhető.

Adós vezetője elleni keresetindítás II.

Felszámolási eljárást jogerősen befejező végzés közzétételét követő **60 napos jogvesztő határidőn belül**, a ki nem elégített követelése erejéig **bármely hitelező kérheti a bíróságtól**, hogy a Cstv. 33/A.§ (1) bekezdés szerint indult perben jogerősen megállapított felelősség alapján **kötelezze az adós vezetőjét követelésének kielégítésére**.

Ha a megállapítási perben még nincs jogerős döntés a felszámolási eljárás jogerős befejezésének közzétételekor, a 60 napos határidő a **megállapítási per jogerős** döntésének napját követő naptól számítandó.

41. TÁJÉKOZTATÓ

A hitelező és a felszámoló megtámadási joga

(A Polgári törvénykönyv érvénytelen szerződésre vonatkozó rendelkezései alkalmazandóak)

A tudomásszerzéstől számított **90 napon belül**, legfeljebb a közzétételtől számított **1 éves** jogvesztő határidőn belül a **hitelező**, a **felszámoló** keresettel megtámadhatja az adósnak

1. a felszámolási kérelem beérkezését **megelőző 5 éven belül**, **azt követően megkötött**, az adós vagyonának csökkenését eredményező szerződését/jogügyletét, ha az adós szándéka a hitelezők kijátszására irányult és a másik fél erről tudott vagy tudnia kellett,
2. a felszámolási kérelem beérkezését **megelőző 2 éven belül**, **azt követően megkötött** szerződését/jogügyletét, ha annak tárgya ingyenes elidegenítés az adós vagyonából, illetőleg vagyont terhelő ingyenes kötelezettségvállalás, vagy harmadik személy részére feltűnően aránytalan értékkülönbözettel megkötött visszterhes jogügylet,
3. a felszámolási kérelem beérkezését **megelőző 90 napon belül**, **azt követően megkötött** szerződését/jogügyletét, ha annak tárgya egy hitelező előnyben részesítése, különösen a szerződés hitelező javára történő módosítása, biztosítékkal nem rendelkező hitelező számára biztosíték nyújtása.

Hitelezői igénybejelentéssel kapcsolatos határidők

- a) Határidőben bejelentett hitelezői követelések:
közzétételtől számított 40 napon belül,
- b) Határidőn túl bejelentett hitelezői követelések:
közzétételtől számított 40 napon túl, de 180 napon (jogvesztő) belül.

A hitelezői igény nyilvántartásba vételének feltétele a hitelező részéről a **nyilvántartásba vételi díj lerovása**, amely a követelés tőkeösszegének **1%-a, min: 5ezer.-Ft, max.: 200ezer.-Ft**, a közzététel tartalmazza a befizetésre vonatkozó adatokat.

Felszámoló a közzétételtől számított 75 napon belül, stratégiaileg kiemelt adós esetén 60 napon belül **hitelezői gyűlést tart**.

A felszámoló a beérkezett hitelezői igényeket a bejelentéstől számított 45 napon belül felülvizsgálja. Ez alapján **nyilvántartásba veszi, besorolja**, majd a hitelezőknek írásban visszaigazolja. A vitatott igényeket a felszámoló bíróságnak döntéshozatal céljából megküldi.

Számviteli mérlegek a felszámolásban

1. **Tevékenységet** lezáró mérleg - közzétételtől számított **30 napon belül**.
2. **Közbenső** felszámolási mérleg - felszámolás kezdő időpontjától **évente kötelező**, bíróság jóváhagyja vagy elutasítja végzésével, 30 napon belül, a felszámoló közvetlenül megküldi a hitelezőknek, akik 15 napon belül arra **kifogást** tehetnek.

3. Felszámolási **zárómérleg** - felszámolás kezdő időpontját követő **2 év után kötelező**.

A bíróság közvetlenül megküldi a vagyonfelosztási javaslattal együtt a kézhezvételtől számított 30 napon belül a hitelezőknek, egyszerűsített módon történő befejezés esetében 8 munkanapon belül küldi meg, valamint az állami és az önkormányzati adóhatóságnak. Bármelyik hitelező a kézbesítéstől számított 30 napon belül, egyszerűsített befejezés esetében 15 munkanapon belül (mindkét határidő jogvesztő) **írásban kifogást terjeszthet elő a bíróságon**.

Az egyszerűsített befejezés esetén a kifogásnak helyt adó végzés ellen a felszámoló, a kifogást elutasító végzés ellen a kifogást benyújtó a közléstől számított 8 napon belül **fellebbezhet**. A nem egyszerűsített, hanem a rendes szabályok szerinti befejezés esetében a kifogás elutasítása ellen **külön fellebbezésnek nincs helye**.

Az egyszerűsített befejezés esetén a bíróság a **kifogás** tárgyában **15 napon belül dönt**.

Felszámolási eljárás befejezése

- **Egyszerűsített befejezés** esetében – ha nincs kifogás - a bíróság a beérkezéstől számított **90 napon belül dönt**.

A felszámoló a bírósághoz **csak akkor** nyújthatja be a felszámolás egyszerűsített módon történő befejezése iránti kérelmét, ha 1.) a Cstv. 63/B.§(1) bekezdés szerinti valamely feltétel fennáll és tájékozatta a hitelezőket arról, hogy egyszerűsített felszámolás iránti kérelmet kíván a bírósághoz benyújtani és 2.) legkésőbb a felszámolás kezdő időpontjától számított **45 napon belül felhívja őket**, ha tudomásuk van az adós bárhol fellelhető vagyonáról, illetve segítséget tudnak nyújtani az eljárás rendes szabályok szerinti lebonyolításához, azt **15 napon belül neki jelentsék be**.

A felszámolási eljárást befejező és az adóst megszüntető végzés fellebbezhető, a **fellebbezési határidő 15 nap**.

A végzés jogerőre emelkedését követően a bíróság elrendeli a befejezés közzétételét.

42. TÁJÉKOZTATÓ

Kifogás a felszámolásban

I.

A felszámoló jogszabálysértő **intézkedése vagy mulasztása** ellen a tudomásszerzéstől számított 8 napon belül a sérelmet szenvedett fél, a hitelezői választmány, a hitelezői képviselő kifogással élhet a felszámolást elrendelő bíróságnál

A bíróság **oron kívül, legfeljebb 30 napon belül határoz**, mely a bizonyítási eljárás időtartamával meghosszabbodik.

A kifogásnak helytadó végzés ellen a felszámoló, az elutasító végzés ellen a kifogással élő a közléstől számított 15 napon belül **fellebbezhet**.

II.

Kifogás a közbenső és a zárómérleggel szemben

A **közbenső** felszámolási mérleget a felszámoló közvetlenül megküldi a hitelezőknek, akik 15 napon belül arra kifogást tehetnek.

Bíróság közvetlenül megküldi a felszámolási **záró** mérleget a vagyonfelosztási javaslattal együtt a kézhezvételtől számított 30 napon belül a hitelezőknek, egyszerűsített módon történő befejezés esetében 8 munkanapon belül küldi meg, valamint az állami és az önkormányzati adóhatóságnak. Bármelyik hitelező a kézbesítéstől számított 30 napon belül, egyszerűsített befejezés esetében 15 munkanapon belül (mindkét határidő jogvesztő) írásban **kifogást** terjeszthet elő a bíróságon.

Az **egyszerűsített** befejezés esetén a kifogásnak helyt adó végzés ellen a felszámoló, a kifogást elutasító végzés ellen a kifogást benyújtó a közléstől számított 8 napon belül fellebbezhet. **A nem egyszerűsített**, hanem a rendes szabályok szerinti befejezés esetében a kifogás elutasítása ellen külön fellebbezésnek nincs helye.

Az egyszerűsített befejezés esetén a bíróság a **kifogás** tárgyában **15 napon belül dönt**.

43. TÁJÉKOZTATÓ

Vagyonrendezési eljárás

- 1. Vagyonrendezési eljárásnak van helye ha, a cég jogutód nélküli törlését követően olyan vagyontárgy kerül elő, amelynek a törölt cég volt a tulajdonosa, kivéve a lefoglalt vagyontárgy esetét.**

Az eljárás kezdeményezhető:

a) Kérelemre:

- a törölt cég volt hitelezője,
  - a törölt cég volt tagja,
  - akinek az eljárás lefolytatásához jogi érdeke fűződik,
- feltéve, hogy az általa megjelölt vagyontárgyra vonatkozóan követelése áll fenn;
- Korlátolt Felelősségű Társaságban üzletrésszel rendelkező tag a megszűnéséről való tudomásszerzéstől számított 1 hónapon belül köteles kezdeményezni, feltéve, hogy a törölt üzletrész tulajdonnal rendelkező tag jogutód nélkül szűnt meg és üzletrészéről nem rendelkeztek.

b) Hivatalból:

- a közhiteles vagy közérdekvédelmi célból vezetett nyilvántartást vezető szervezet (pl. földhivatal) bejelenti, hogy a nyilvántartásban a törölt cég tulajdonosként szerepel.

2. A vagyonrendezési eljárás iránti kérelemkötelező tartalma:

- meg kell jelölni a törölt cég, a vagyontárgy azonosításához szükséges adatokat,
- csatolni kell azokat az okiratokat, amelyekkel a kérelmező követelésének fennállását valószínűsíti, pld. vagyontárgy létét, tulajdoni helyzetének rendezetlenségét igazoló okiratok, tulajdoni lap, hiteles másolat.

3. Kérelem benyújtásának helye, bíróság illetékessége:

- a törölt cég utolsó bejegyzett székhelye szerint illetékes törvényszék.

4. Bíróság feladatai a vagyonrendezési eljárás során:

- A kérelemre induló vagyonrendezési eljárás során, ha megállapítható a megjelölt vagyontárgy megléte és az, hogy a vagyontárgy a törölt cég tulajdonában állt, a bíróság elrendeli a vagyonrendezési eljárás lefolytatását, kivéve, ha valószínűsíthető, hogy a fellelt vagyontárgy értékesítéséből befolyó összeg az eljárás lefolytatásával felmerülő költségeket sem fedezné. Ebben az esetben a bíróság a kérelmet elutasítja és a vagyontárgyat a kérelmező tulajdonába, több kérelmező esetén a közös tulajdonukba adja.
- Ha a kérelmező a vagyontárgyra nem tart igényt, azt a bíróságnak be kell jelentenie.
- A bíróság a kérelemben foglaltakat megvizsgálja, amennyiben a vagyonrendezési eljárást elrendeli, a Cégléletrészben, civil szervezet esetében az OBH internetes honlapján közzétett végzésben vagyonrendezőt rendel ki a felszámolók névjegyzékéből.
- A közzétételben a bíróság közzéteszi azt a végzését, amelyben **felhívja** a törölt cég volt hitelezőit, illetve tagjait, hogy a vagyontárgyra vonatkozó igényeiket a közzétételtől számított 30 napon belül a vagyonrendezőnek jelentsék be, illetve csatolják az igényt megalapozó okiratokat. A zálogjoggal terhelt vagyontárgy jogosultját a bíróság külön is felhívja hitelezői igénye bejelentésére, amennyiben a fenti határidőn belül nem jelenti be igényét, úgy zálogjoga megszűnik.

- A vagyontörlesztő a hitelezői igények elfogadásáról dönt, amennyiben a bejelentett igényt nem fogadja el, a kérelmező **8 napon belül az eljárást lefolytató bírósághoz fordulhat.**
- A vagyontörlesztő jogszabálysértő **intézkedése vagy mulasztása** ellen a tudomásszerzéstől számított 8 napon belül a vagyontörlesztési eljárásban résztvevő sérelmet szenvedett fél az eljárást lefolytató bíróságnál kifogással élhet, amelyről a bíróság soron kívül határoz.

5. Vagyontörlesztő feladatai:

- A vagyontörlesztő nyilvános pályázat vagy árverés útján történő értékesítése,
- Az értékesítés mellőzhető, ha 1.) az eljárásban résztvevők azt közösen kérik, 2.) valamint megelőlegezik, illetve megfizetik az eljárási költségeket és a vagyontörlesztő díját. Az erre vonatkozó megállapodásukat a vagyontörlesztőnek az értékesítés megkezdése előtt be kell jelenteniük.

6. Vagyontörlesztési eljárás befejezése:

- A vagyontörlesztő **értékesítését követő 30 napon belül** a vagyontörlesztő az értékesítést bejelenti a bíróságnak és benyújtja az általa készített vagyontörlesztési javaslatot.
- A vagyontörlesztő vagyontörlesztési javaslatát a bíróság megvizsgálja és 8 napos észrevételezési határidő kitűzésével megküldi az érintetteknek.
- Az értékesítés mellőzése esetén a bíróság a vagyontörlesztőt a jogosult tulajdonába, illetőleg a kérelmezők által meghatározott arányban a jogosultak közös tulajdonába adja.
- A tulajdonjogok a közhiteles vagy közérdekvédelmi célból vezetett nyilvántartásba történő bejegyzése, a vagyontörlesztő birtokba adása kizárólag akkor történhet meg, ha a jogosultak a vagyontörlesztő bíróság által megállapított költségeket és a vagyontörlesztő munkadíját megfizették. Ha hivatalból került sor az eljárás lefolytatására, ezen költségek és díj nem fedezet részét az állam viseli.
- A vagyontörlesztésről döntő végzés ellen fellebbezésnek van helye. A jogerős befejezés tényét a bíróság közzéteszi.

44. TÁJÉKOZTATÓ

Civil szervezetek

I. Módosítási kötelezettség:

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény **(továbbiakban: Ptk.)** 2014. március 15. napján lépett hatályba. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő **átmeneti és felhatalmazó** rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény **(Ptké.) 11. §-a** meghatározza, hogy a Ptk. hatálybalépésekor **nyilvántartásba már bejegyzett egyesület és alapítvány** mikor köteles a létesítő okiratát a Ptk. rendelkezéseinek megfelelően **módosítani**, azaz mikor kell az „új Ptk. hatálya alá helyezkednie”.

(11. § (1)) A Ptk. hatálybalépésekor nyilvántartásba bejegyzett, illetve a 9. § (1) bekezdése szerint bejegyzés alatt álló egyesület és alapítvány 2017. március 15. napjáig köteles a létesítő okiratának mindazon rendelkezését felülvizsgálni és szükség szerint módosítani, amelyek nem felelnek meg a Ptk. szabályainak. Egyesület esetében nem kell módosítani az alapszabályt abból az okból, hogy az tartalmazza az egyesület alapító tagjainak nevét, és azok lakóhelyét vagy székhelyét.

(4) A létesítő okirat - a [Ptk.](#) rendelkezéseinek megfelelő - módosítását változásbejegyzési kérelemként kell benyújtani a bírósághoz.)

II. Minták használata, egyéb információk:

Az **egyesületi alapszabály** módosítására irányuló közgyűlés összehívása, vagy az **alapítvány alapító** okiratát módosító alapítói döntés meghozatala előtt át kell tekinteni, hogy a létesítő okirat módosítása mennyiben szükséges.

Ennek során a **legegyszerűbb formában** működő szervezeteknek van a legkönnyebb dolguk, ugyanis a [birosag.hu](#) internetes oldalon megfelelő, minták találhatóak, amelyek felhasználásával módosítható a létesítő okiratuk. Ezek letölthetőek az alábbi helyről:

<http://birosag.hu/allampolgaroknak/civil-szervezetek/civil-eljaras-soran-alkalmazandonyomtatvanyok-okirat-sablonok>.

Ugyanígy letölthetőek a fenti tárhelyről a **bejegyzési kérelem** nyomtatványok és a kérelem **mellékleteit** képező okiratok mintái.

Amennyiben a szervezet **nem a legegyszerűbb** formában működik, pl. felügyelőbizottságot hozott létre, vagy képviselőjét nem csak az elnök látja el, esetleg a vonatkozó jogszabályokban fel nem sorolt szervet hozott létre, **részletesen tanulmányoznia** kell a Ptk. idevonatkozó hatályos rendelkezéseit.

Fontos, hogy a módosítás előtt tanulmányozzák a civil szervezet bejegyzett adatait, ugyanis ezekhez képest kell kérni a **hiányzó** adatok bejegyzését vagy a bejegyzett adatok **módosítását**. A nyilvántartott adatok megtekinthetők az alábbi helyen:

<http://birosag.hu/allampolgaroknak/civil-szervezetek/civil-szervezetek-nevjegyzeke-kereses>.

III. A létesítő okirat módosításakor alkalmazandó jogszabályok:

- 1.) Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.)
- 2.) Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény (Ectv.)
- 3.) A civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény (Cnyt.)
- 4.) A sportról szóló 2004. évi I. törvény (sportegyesületek esetében).
- 5.) A pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló 1989. évi XXXIII. törvény (pártoknál).

IV. Egyéb információk:

Részletesebb segítséget a **Civil Szervezetek Kezelőirodája** nyújt ügyfélfogadási időben telefonon vagy személyes megbeszéléssel (mf. 006. ajtó).